

alzheimer
nederland

Jaarverslag 2021

Alzheimer Nederland

Bekijk het digitale jaarverslag 2021 op
www.alzheimer-nederland.nl/resultaten

mazars

Mazars N.V.
Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden
DP/13 april 2022

Inhoud

Deel I - Bestuursverslag	3
Voorwoord	4
1 Missie en doelstellingen	5
2 Resultaten	7
2.1 Wetenschappelijk onderzoek	8
2.2 Belangenbehartiging	12
2.3 Ondersteuning	15
2.4 Samen dementievriendelijk	20
2.5 Voorlichting en communicatie	22
2.6 Marketing en fondsenwerving	24
3 Organisatie en omgeving	27
3.1 Bestuur en medewerkers	27
3.2 Raad van Toezicht	31
3.3 Onze omgeving	34
4 Risicomanagement	38
5 Financiën	41
5.1 Efficiënte besteding van middelen	41
5.2 Het vermogensbeleid	41
6 Korte vooruitblik	43
6.1 Begroting voor 2022	48
Deel II - Jaarrekening 2021	49
Deel III - Overige gegevens	79

alzheimer
nederland

Deel I

Bestuursverslag

Bekijk het digitale jaarverslag 2021 op www.alzheimer-nederland.nl/resultaten

mazars

Mazars N.V.
Gewaardeerd voor
identificatiedoelstellingen
DP/13 april 2022

Voorwoord

2021 stond voor Alzheimer Nederland in het teken van verbinding. Verbinding met mensen met dementie en mantelzorgers, met zorgverleners, vrijwilligers, onderzoekers, en donateurs, met de politiek en samenleving. In dit jaar, dat opnieuw anders was dan andere jaren, hadden we elkaar hard nodig.

Langer dan verwacht kregen we te maken met de gevolgen van de COVID-19-pandemie. Zeker voor mensen met dementie en hun dierbaren was dat zwaar. De druk op de zorg in de verpleeghuizen en in de thuiszorg maakte de situatie extra moeilijk. Onze prioriteit was mensen met dementie en hun mantelzorgers zoveel mogelijk ondersteunen. We lieten onze stem horen bij het ministerie van VWS en andere stakeholders en werkten samen om de dagbesteding open te houden en vast te houden aan soepele bezoeksregelingen. Ook boden we zo goed mogelijk hulp en advies: mensen met dementie en mantelzorgers konden onder meer terecht bij onze DementieLijn en op ons vernieuwde platform dementie.nl. Vrijwilligers in de buurt zorgden voor (online) contact, kleinschalige activiteiten en persoonlijke ontmoetingen, waar dat mogelijk was. Corona liet ons zien hoe omvangrijk de groep kwetsbare mensen in onze samenleving is.

Eén op de vijf mensen in Nederland krijgt dementie. Daarmee is dementie een van de grootste uitdagingen van deze tijd, in medisch, maatschappelijk en economisch opzicht. Dat maakt ons werk noodzakelijker dan ooit. Gelukkig zien we de aandacht voor dementie toenemen en voelen steeds meer mensen de urgentie om bij te dragen aan vooruitgang. Ik ben trots en dankbaar dat we in 2021 een record hebben gebroken in het financieren van dementie-onderzoek. Met ruim € 7,3 miljoen hebben we meer onderzoekers kunnen steunen dan ooit tevoren.

Steun in tijd en geld kregen we vanuit talrijke sportieve en creatieve acties en enthousiaste deelnemers. En dankzij vele donaties en de massale inzet van vrijwilligers waren onze 'Stop dementie' campagne en de collecteweek een groot succes. Met medewerkers, vrijwilligers, collectanten, donateurs en andere betrokkenen zorgen we samen voor een beter leven mét dementie en een toekomst zonder dementie.

Namens Alzheimer Nederland wil ik iedereen bedanken, die in het afgelopen jaar een bijdrage heeft geleverd.

Gerjoke Wilmink
directeur-bestuurder

Missie en doelstellingen

In Nederland zijn momenteel 290.000 mensen met dementie. De verwachting is dat dit aantal in 2040 gegroeid zal zijn naar meer dan een half miljoen. De ziekte raakt helaas steeds meer mensen. Mensen met dementie, partners, kinderen, families, vrienden, die ons nodig hebben.

Alzheimer Nederland vertegenwoordigt de brede groep mensen die met dementie te maken heeft. We komen op voor hun belangen, bieden hulp en informatie en financieren wetenschappelijk onderzoek. Tegelijkertijd willen we de maatschappij stimuleren om goed te leren omgaan met mensen met dementie. Alzheimer Nederland is een gezondheidsfonds én een patiëntenorganisatie. Door deze rollen goed te combineren kunnen we uiteenlopende activiteiten optimaal uitvoeren. Onze veelzijdigheid is onze kracht.

Met duizenden vrijwilligers, mensen met dementie, mantelzorgers, onderzoekers, zorgverleners, donateurs en collectanten werken we samen om onze missie te realiseren.

Onze missie

We moeten dementie voorkomen of genezen. En tot die tijd maken we ons sterk voor het verbeteren van de kwaliteit van leven van mensen met dementie en hun omgeving. We zetten ons in voor:

**Een beter leven met dementie én
een toekomst zonder dementie.**

Onze doelstellingen

Dementie is volksziekte nummer één en het realiseren van onze missie is een grote, complexe uitdaging. Dat vraagt heldere doelstellingen:

- **De toekomst dichterbij brengen waarin dementie voorkomen of genezen kan worden**
Als grootste private financier van wetenschappelijk onderzoek brengen wij een toekomst zonder dementie dichterbij. Door te investeren in breed dementieonderzoek maken wij uiteindelijk het verschil. Daarnaast bieden we voorlichting over de mogelijkheden om het risico op dementie te verkleinen.
- **De levenskwaliteit van mensen met dementie en hun omgeving verbeteren**
Als patiëntenorganisatie rapporteren wij over het welzijn en de behoeften van mensen met dementie en hun mantelzorgers. We jagen betere zorg aan, adviseren de overheid en bieden zelf landelijk en lokaal directe ondersteuning en informatie. Ook initiëren en financieren we onderzoek dat zich richt op een betere kwaliteit van leven met dementie.

Om dit te bereiken is het nodig dat wij:

- Zo veel mogelijk mensen inspireren en middelen mobiliseren.
- Onze organisatie goed neerzetten als spil in de samenwerking rond dementie.

Onze strategie

Onze missie en doelstellingen vragen een brede en lange termijn aanpak. Alzheimer Nederland heeft daarom een meerjarenstrategie geformuleerd, die zich richt op alle essentiële terreinen: de samenleving, ondersteuning, zorg, preventie én onderzoek en verbindt deze met elkaar.

In deze strategie hanteren we vijf pijlers, ook wel speerpunten genoemd, die leidend zijn voor onze actieplannen en activiteiten.

Alzheimer Nederland:

- 1 maakt **onderzoek** mogelijk naar preventie, behandeling en genezing van dementie en een beter leven met dementie.
- 2 zorgt voor **ondersteuning** van mensen met dementie en hun mantelzorgers door hulp en advies.
- 3 komt landelijk en lokaal op voor de **belangen** van mensen met dementie en mantelzorgers, in de zorg en in de politiek.
- 4 werkt actief aan een **dementievriendelijke samenleving**, waarin mensen met dementie langer kunnen meedoen.
- 5 geeft **voorlichting en informatie** over dementie.

Resultaten

2021: een jaar met meerdere gezichten

Voor mensen met dementie en hun mantelzorgers was 2021 opnieuw een zwaar jaar, waarin corona de maatschappij in sterke mate beïnvloedde. Met als gevolg eenzaamheid, zorgen en soms frustratie. De druk op de zorg in verpleeghuizen én in de thuiszorg maakte de situatie voor mensen met dementie en hun naasten extra moeilijk en leidde soms tot schrijnende situaties. Het heeft de kwetsbaarheid blootgelegd van deze groeiende groep. Dit raakte onze organisatie intens en maakte ons nog meer bewust van de noodzaak van ons werk.

Om de stem van mensen met dementie te laten horen, hebben we intensief samengewerkt met het ministerie van VWS, gemeenten en belangenorganisaties. We hebben ons bijvoorbeeld hard gemaakt voor het openblijven van de dagbesteding en soepele bezoekenregelingen om het welzijn van mensen met dementie te bevorderen. Ook hebben we ons actief ingezet voor persoonlijke ondersteuning in de vorm van de DementieLijn, het online platform dementie.nl en lokale contacten en (online) activiteiten in de regio's.

Tegelijkertijd zagen we de aandacht voor dementie in de samenleving toenemen. Steeds meer mensen voelen de urgentie om mee te werken aan vooruitgang. Dit zorgde voor meer financiële inkomsten dan in 2020. Dankzij mensen met dementie, mantelzorgers, vrijwilligers en donateurs hebben we meer campagnes, acties en activiteiten opgezet. Door de tv-show 'Herinneringen voor het leven', de 'Stop dementie' campagne 'Wat alz...', het fietsevenement 2bike4alzheimer en talloze individuele sponsoracties konden we echt een verschil maken. Ook de collecte, die dit jaar gewoon kon doorgaan, droeg bij aan die groei.

De inkomsten maakten het mogelijk om, ondanks corona, in 2021 een flinke stijging te realiseren in de financiering van wetenschappelijk onderzoek. We konden meer dementieonderzoeken stimuleren en meer onderzoekers steunen met een bijdrage aan hun onderzoek.

Ook verwachten we dat de Nationale Dementiestrategie van het ministerie van VWS, die in 2021 breed is gedeeld, in de toekomst gaat helpen. In de strategie krijgt dementie op de lange termijn meer aandacht en zijn de beschikbare middelen verdubbeld. Deze strategie voor 2021-2030 bouwt voort op de resultaten en ontwikkelingen van het Deltaplan Dementie, dat in 2020 is afgerond. De hoofdthema's zijn:

- Dementie de wereld uit
- Mensen met dementie tellen mee
- Steun op maat bij leven met dementie

Leeswijzer

Alzheimer Nederland is een patiëntenorganisatie én gezondheidsfonds, met een sterke vrijwilligersorganisatie. Dat blijkt uit ook onze resultaten. Onze veelzijdigheid is onze kracht. We zijn belangenbehartiger, adviseur, voorlichter, kenniscentrum en de grootste financier van wetenschappelijk dementieonderzoek. In 2021 hebben we op alle terreinen, in nauwe samenwerking, aan onze doelstellingen gewerkt. In dit bestuursverslag noemen we onze resultaten aan de hand van onze vijf pijlers:

- Wetenschappelijk onderzoek
- Belangenbehartiging
- Ondersteuning
- Samen dementievriendelijk
- Voorlichting, communicatie en fondsenwerving

2.1

Wetenschappelijk onderzoek

Alzheimer Nederland maakt onderzoek mogelijk naar preventie, behandeling en genezing van dementie en een beter leven met dementie. Alzheimer Nederland is de grootste private partij in Nederland, die wetenschappelijk onderzoek naar dementie financiert.

In 2021 zijn we er, ondanks de impact van corona, in geslaagd een flinke stijging te realiseren in de financiering van wetenschappelijk onderzoek. Met ruim 7,3 miljoen euro steunden we in totaal meer dan 50 onderzoeken.

Onze vertrekpunten

Voor de financiering van onderzoek baseren we ons op onze onderzoeksagenda. Deze onderzoeksagenda werd begin 2020 afgerond en bevat de belangrijkste onderzoeksthema's. De agenda is samengesteld met de inbreng van mensen met dementie en hun naasten. Naast de onderzoeksagenda houden we rekening met de Nationale Dementiestrategie 2021-2030 van het ministerie van VWS. Deze is de opvolger van het Deltaplan Dementie, dat in 2020 werd afgerond. De strategie bouwt voort op de resultaten en op ontwikkelingen, die in gang zijn gezet. De overheid zal toekomstig dementieonderzoek voornamelijk in grote consortia mogelijk maken. Alzheimer Nederland zal op basis van haar onderzoeksagenda hierbij aansluiten. Bijvoorbeeld door consortia te versterken of door aanpalende consortia op te richten, wanneer thema's van onze onderzoeksagenda weinig aandacht krijgen.

De financiering van onderzoek hebben we onderverdeeld in vier categorieën:

- Onderzoek naar medische behandeling
- Preventie van dementie
- Betere zorg en ondersteuning
- Talentontwikkeling

Bij de beoordeling van onderzoeksvoorstellen voor de financiering hebben we weer samengewerkt met (internationale) wetenschappers. Ook zijn mensen met dementie en mantelzorgers betrokken bij de keuzes.

Onderzoek naar medische behandeling

De hoogste prioriteit van onze achterban ligt bij het vinden van een behandeling van dementie. Hiervoor is innovatief fundamenteel onderzoek nodig om de processen die dementie veroorzaken beter te begrijpen, zodat dit uiteindelijk leidt tot de ontwikkeling van medicijnen en een vroege diagnose van ziekteprocessen.

- Via onze grootste subsidieronde, de ‘Call Biomedical Research’ gaven we ruim 2,8 miljoen euro aan achttien onderzoeken, verreweg het hoogste bedrag ooit. De onderzoeken kijken naar de oorzaken van dementie, zoals ontstekingsprocessen, schadelijke eiwitneerslagen in het brein en genetische oorzaken van dementie. Met als doel deze processen beter te begrijpen, zodat die kennis ingezet kan worden voor vroege diagnostiek en de ontwikkeling van behandelingen. Deze ronde werd georganiseerd met collega-organisaties uit Frankrijk en Duitsland.

Preventie van dementie

Onderzoek laat zien dat de kans op dementie kan worden verkleind en daarmee een deel van de gevallen van dementie in de toekomst kan worden voorkomen, als we gezonder gaan leven.

- Via de kennissynthese preventie, brengt een consortium van onderzoekers onder leiding van het Alzheimer Centrum Limburg en het Radboud Alzheimer Centrum in kaart wat de huidige stand van zaken is op het gebied van preventie. Ze kijken welke initiatieven er wereldwijd zijn om gezond gedrag te bevorderen en brengen de kansen in kaart om gezond gedrag ook in Nederland te bevorderen.
- Bestaande wetenschappelijke kennis over preventie werd in 2021, via een e-learning, brochure, nieuwsbrief en artikelen op onze website verspreid. Op onze website bereikten we meer dan 300.000 unieke pageviews op dit thema.
- Aan mensen die zich zorgen maken, bieden we ook een geheugentest. Op geheugentest.nl en op onze website kun je deze test doen. In een paar minuten krijg je inzicht in de mate van vergeetachtigheid. Met ernstige zorgen of klachten adviseren we mensen om naar de huisarts te gaan. Er is veel behoefte aan de test: in 2021 deden 478.250 mensen de geheugentest.

Beltere zorg en ondersteuning

Naast het voorkomen en genezen van dementie zetten we ons in voor een betere kwaliteit van leven van mensen met dementie en hun naasten. Dit doen we door onderzoek op dit gebied te financieren, maar ook door zelf een actieve rol te spelen in de koppeling tussen wetenschap en praktijk.

- In 2021 hebben we twee kennissyntheses mogelijk gemaakt. De kennissynthese ‘Overbelasting’, uitgevoerd door het Alzheimer Centrum Limburg, heeft ons inzicht gegeven in de interventies die beschikbaar zijn voor het voorkomen en verminderen van overbelasting. Kennis die belangrijk is voor mogelijk maken van vervolg- en implementatieonderzoek.
- De kennissynthese ‘Activiteiten voor mensen met dementie’ wordt in 2022 uitgevoerd door het Alzheimer Centrum Radboud. Deze kennissynthese zal ons platform dementie.nl verbeteren met praktische tips voor mantelzorgers om samen met mensen met dementie activiteiten te ondernemen.

Talentontwikkeling

Het onderzoek moet worden uitgevoerd door de onderzoekers van ‘morgen’. Hierbij ligt de nadruk op onderzoekers die, volgens de principes van de onderzoeksagenda, aandacht hebben voor implementatie van resultaten. Ook een goed netwerk met partners uit onderzoek en praktijk is belangrijk.

- Om onderzoekers voor het veld te behouden, delen we ieder jaar de ‘Young Outstanding researcher’ award uit. De twee winnaars van 2021 zijn: dr.ir. Rens Brankaert, winnaar in de categorie ‘onderzoek ten behoeve van de huidige generatie’ en dr. Rik Ossenkoppele, winnaar in de categorie ‘onderzoek ten behoeve van toekomstige generaties’.

- In 2021 introduceerde Alzheimer Nederland de *Impulssubsidie*. Dit is een nieuwe vorm van financiering, die onderzoekers met een goed en relevant onderzoeksvoorstel alsnog een kans geeft, wanneer ze een afwijzing krijgen uit een hoog-competitieve subsidieronde van de overheid. In het eerste jaar van deze subsidie kende Alzheimer Nederland vanuit de Impulssubsidie zes beurzen toe aan jonge dementieonderzoekers. Zo kan belangrijk onderzoek toch doorgaan.

Infrastructuur

Naast het financieren van onderzoeksprojecten en talentvolle onderzoekers is een stabiele basis voor goed onderzoek noodzakelijk. Dit zorgt voor betere coördinatie van onderzoek, goede doelgroepenparticipatie, kennissynthesen en geeft meer ruimte voor innovatief onderzoek. Alzheimer Nederland biedt langjarige, infrastructuursubsidies om stabiliteit voor onderzoeksinstellingen te garanderen.

- **Ondersteuning van de Alzheimer Centra**

Alzheimer Nederland werkte ook in 2021 intensief samen met de vijf Alzheimer Centra voor onderzoek, behandeling en begeleiding. Met deze samenwerking stimuleren we hoogwaardig wetenschappelijk onderzoek naar dementie en de toepassing van onderzoeksresultaten in de praktijk. De Alzheimer Centra krijgen jaarlijks een basissubsidie van Alzheimer Nederland. Sinds 2001 steunen we op deze manier Alzheimer Centra in Maastricht, Amsterdam, Nijmegen, Rotterdam en Groningen

- **Aandacht voor technologie**

Met TU Eindhoven hebben we het Expertise Centrum Dementie & Technologie opgezet om vanuit het concept van ‘warme technologie’ praktische technologische hulpmiddelen te ontwikkelen voor mensen met dementie. Het uiteindelijke doel van het expertisecentrum gaat verder dan het bevorderen van productontwikkeling en is ook gericht op het delen van kennis en het samenwerken met verpleeghuizen, kennisinstellingen en mantelzorgers. Alzheimer Nederland zal het Expertise Centrum Dementie & Technologie de komende jaren steunen.

- **Jain Challenge**

Om (zorg)technologie in te zetten om de impact van dementie te verminderen heeft Alzheimer Nederland de opzet van het JAIN-netwerk mogelijk gemaakt. JAIN is een brede coalitie van partijen die wetenschappelijk onderzoek doet. JAIN ontwikkelt methoden en middelen om de gevolgen van geheugenverlies en dementie voor mensen te reduceren en hun zelfredzaamheid te vergroten. Voor het tweede jaar op rij steunde Alzheimer Nederland dit initiatief.

Deltaplan Dementie & Nationale Dementiestrategie

In het overgangsjaar tussen het Deltaplan Dementie en de Nationale Dementiestrategie 2021 – 2030 werden nog verschillende onderzoeken (mede) mogelijk gemaakt door Alzheimer Nederland, zoals de financiering van zes onderzoeksprojecten van het Europese programma JPND, gericht op betere diagnostiek van dementie.

Overige projecten in 2021

- Financiële steun voor (internationaal) congresbezoek, stages en het drukken van proefschriften. Het aantal aanvragen lag dit jaar, vooral op het gebied van stages en congresvergoedingen, door corona lager dan andere jaren.
- Publicatie van berichten en reacties op onderzoek naar dementie. Op onze website publiceerden we berichten over doorbraken en opvallende resultaten in dementieonderzoek.
- Gratis advies over doelgroepenparticipatie, inclusie van onderzoeksdeelnemers, implementatie en disseminatie aan vele tientallen onderzoekers. Zo hebben we, ook buiten onze eigen subsidies, de impact van onderzoek vergroot.

2.2

Belangenbehartiging

Alzheimer Nederland wil de kwaliteit van leven voor mensen met dementie en hun naasten verbeteren. Daarom komen we, samen met onze vrijwilligers belangenbehartiging, landelijk en lokaal op voor hun belangen, in de zorg en in de politiek.

Vanuit de landelijke lobby houden we scherp in de gaten of er voldoende passende zorg is, thuis en bij zorginstellingen. Hiervoor werken we nauw samen met het ministerie van VWS en zorgverzekeraars. Daarnaast ondersteunen we gemeenten bij hun zorgtaak met tips en adviezen. Ook stimuleren we gemeenten om dementievriendelijker te worden. Tenslotte pleiten we voor onze standpunten en roepen we op tot actie, bijvoorbeeld op het gebied van passende woonvormen.

Afgelopen jaar lag de prioriteit bij initiatieven die bijdroegen aan het welbevinden van mensen met dementie en hun mantelzorgers in coronatijd. In vaste overleggen met het ministerie van VWS en belangrijke stakeholders, zoals Actiz, VenVN, Verenso, NVKG, LOC en de Patiëntenfederatie, hebben we signalen van mensen met dementie en hun mantelzorgers laten horen. We hebben mede gezorgd voor het openblijven van de dagbesteding en de soepele bezoeksregelingen, ook tijdens coronamaatregelen. Daarnaast hebben we aandacht gevraagd voor het tekort van zorgpersoneel in de verpleeghuizen en thuiszorg. Door de druk op de acute zorg door het aantal besmettingen leidde dit tot schrijnende situaties voor mensen met dementie achter de voordeur.

Landelijke lobby

Alzheimer Nederland zet zich in voor de belangen van mensen van dementie en hun mantelzorgers. Dit doet zij onder meer door de politieke agenda in Den Haag te volgen en te beïnvloeden. Afgelopen jaar heeft zij zich hard gemaakt op een groot aantal onderwerpen: corona, passende woonvormen, mantelzorgondersteuning, risicoreductie, ontschotting, dagbesteding en de Wet zorg en dwang (Wzd). Met als resultaat dat de inbreng van Alzheimer Nederland met grote regelmaat is gebruikt door Kamerleden in hun betoog of anderszins. Ook met zorgkantoren en zorgverzekeraars werkte Alzheimer Nederland nauw samen en gaf zij advies om de dementiezorg te verbeteren. Bijvoorbeeld door de Zorgstandaard Dementie te implementeren of door samenwerking tussen partijen te bewerkstelligen.

Alzheimer Nederland panel

Omdat Alzheimer Nederland de belangen van mensen met dementie en hun naasten vertegenwoordigt, is onze achterban regelmatig geraadpleegd. Dat doen we onder andere via ons Alzheimer Nederland panel. Het panel bestaat uit 1721 mantelzorgers, 31 mensen met dementie en 205 zorgprofessionals. In 2021 zijn er achttien peilingen gedaan. De peilingen hadden bijvoorbeeld betrekking op dagactiviteiten tijdens corona, de bekendheid van de Wet zorg en dwang (Wzd) bij mantelzorgers en de woonwensen van mensen met dementie en hun naasten.

Ook werden signalen in het hele land opgevangen door lokale belangenbehartigers en organiseerde Alzheimer Nederland bijeenkomsten met de Adviesraad van mensen met dementie om zo wensen, behoeften en obstakels te achterhalen. Dit diende als input voor de standpunten van Alzheimer Nederland.

Regionale belangenbehartiging

Naast landelijke belangenbehartiging hebben we ook belangenbehartigers in de regio's. 239 regionale vrijwilligers zetten zich in voor de lokale belangenbehartiging. Zij participeerden in de 63 dementienetwerken en zagen erop toe dat zorgaanbieders, gemeenten en verzekeraars de zorg aanbieden, die aansluit bij de wensen en behoeften van mensen met dementie en

mantelzorgers. De gesprekken in de gemeenten voerden we aan de hand van de Dementiescan. De Dementiescan is een online gesprekstool en geeft inzicht in het huidige dementiebeleid en helpt dementievriendelijker te worden. Met de Dementiescan kunnen belangenbehartigers het dementiebeleid makkelijker aankaarten bij hun gemeente. Inmiddels zijn 99 vrijwilligers (belangenbehartigers) getraind en is de Dementiescan bij 80 van de 345 gemeenten ingevuld.

Voorbeelden van resultaten op het gebied van belangenbehartiging zijn:

- **Inbreng in de politiek:** we zijn met acht Tweede Kamerleden op werkbezoek geweest bij het Odensehuis. Dit heeft geleid tot meer kennis over dementie en nauwer contact. Ook heeft het de bekendheid van de Odensehuizen vergroot: gemeenten doen nu aanvragen voor het opzetten van een Odensehuis in hun gemeente.
- Met meer dan 200 gemeenten hebben we gesproken over hun dementiebeleid en een aanpak hoe de gemeente dementievriendelijker kan worden.
- We ontwikkelden de 'Wijzer wonen met dementie' voor een passend **woningaanbod** in de toekomst en organiseerden bijeenkomsten en een Rondetafelgesprek over woningen voor mensen met dementie.
- Drie **focusbrieven**, die we aan de hand van de resultaten van peilingen en gesprekken met onze achterban hebben opgesteld. Aan de hand van de adviezen voor verzekeraars, zorgkantoren en gemeentes zijn we in gesprek gegaan.
- De hernieuwde **Zorgstandaard Dementie** is geïmplementeerd. In de zorgstandaard is aangegeven, waarop mensen met dementie en hun mantelzorgers mogen rekenen: Welke hulp, welke begeleiding en welke zorg mag je verwachten en wanneer?
- In gesprek met formateur Mariëtte Hamer hebben we de belangrijkste standpunten overgebracht voor de formatieperiode van de regering.
- Strategisch partner van het ministerie van VWS in de Nationale Dementiestrategie.
- Onder de noemer 'Verkenner Dementiehuizen' zijn we een traject gestart om te verkennen hoe Alzheimer Nederland een impuls kan geven aan het aantal ontmoetingsplekken voor mensen met dementie in de buurt.
- Ruim 50 lokale en regionale belangenbehartigers hebben deelgenomen aan de leergang gemeenteraadsverkiezingen.
- Alzheimer Nederland heeft de jaarlijkse Keuzewijzer uitgebreid met een online tool. De Keuzewijzer biedt een overzicht van de vergoedingen in aanvullende verzekeringen per type zorg, bijvoorbeeld diagnose, mantelzorgondersteuning en respijtzorg. Dit heeft ruim 1500 mantelzorgers geholpen bij de keuze van een passende zorgverzekering.

2.3

Ondersteuning

Landelijk bieden we hulp en advies aan mensen met dementie en mantelzorgers. Dat doen we onder meer via ons online platform dementie.nl, waar zij tips en informatie vinden over het omgaan met dementie en in contact kunnen komen met experts en lotgenoten. Via onze DementieLijn kunnen mensen bellen voor een deskundig advies of een luisterend oor. In de buurt zorgen onze 48 regionale afdelingen voor hulp en advies.

In het afgelopen jaar zagen we opnieuw dat mensen met dementie en hun mantelzorgers door corona veel behoefte hadden aan ondersteuning. Daar hebben we extra aandacht aan besteed, bijvoorbeeld door een publiekscampagne van de DementieLijn. Ook hebben we op dementie.nl steeds voor actuele informatie over corona gezorgd. Bijvoorbeeld door voorlichting over maatregelen, een Q&A met veel gestelde vragen, adviezen over corona-gerelateerde onderwerpen en ondersteuning, passend binnen de geldende coronamaatregelen.

Dementie.nl: ons online platform voor mantelzorgers

Het platform dementie.nl is een belangrijk onderdeel van de ondersteuning die Alzheimer Nederland aan mantelzorgers en mensen met dementie biedt. Op het platform dementie.nl vinden ze informatie en ondersteuning. Ze kunnen er onder andere terecht voor vragen aan experts, tips, ervaringsverhalen, trainingen en contacten met lotgenoten via het forum. Afgelopen jaar was er ook steeds actuele informatie over corona te vinden.

Het platform is in 2021 vernieuwd. Zo is het forum geïntegreerd in de website, kunnen bezoekers ook eigen verhalen en blogs delen en krijgen bezoekers met een account informatie op maat aangereikt. Daarnaast is de zoekfunctie uitgebreid, is de menustructuur duidelijker geworden en zijn er meer mogelijkheden om artikelen te delen. Voor mensen met dementie is er een nieuwe website gecreëerd www.ikleefmetdementie.nl, die qua vorm (kleuren, vormgeving, geluid) en inhoud (beeld en tekst) helemaal op hen is toegespitst.

Via het platform dementie.nl vonden ongeveer 1,5 miljoen unieke bezoekers informatie, advies en hulp. Resultaten van 2021:

- het aantal beschikbare experts is enorm toegenomen. Dit waren er 35 ten opzichte van 19 in 2020. Deze experts beantwoorden vragen op allerlei gebieden, van casemanagement tot ergotherapie en financiële zaken. In totaal hebben deze experts in 2021 2140 vragen beantwoord (2020: 1800).
- er zijn 11.000 trainingen over dementie op jonge leeftijd gevolgd. De gratis training op dementie.nl behandelt het hele ziekteproces en geeft praktische informatie, tips en oplossingen.
- er zijn ongeveer 10.600 aanmeldingen voor de e-mailreeksen gedaan. Dementie.nl voorziet in verschillende e-mailreeksen, die antwoorden, tips en (h)erkenning bieden, bijvoorbeeld de e-mailreeks 'Na de diagnose'. Je ontvangt elke vier weken een email met informatie, tips en verhalen. De e-mailreeks bestaat uit zes e-mails.

Uit onderzoek blijkt dat de bezoekers gemiddeld erg tevreden zijn. Op de vraag of bezoekers het platform aanbevelen, scoorde het platform in 2021 een 8,2 onder bezoekers die de website vaker bezocht hebben (2020: 8,2). Onder bezoekers die voor het eerst dementie.nl bezochten, was dit een 7,7 (2020: 7,7). 33% van de bezoekers gaf ons het cijfer 9 of 10.

DementieLijn

De DementieLijn biedt deskundig advies, antwoord op vragen en een luisterend oor bij het omgaan met dementie. De DementieLijn is gratis bereikbaar, zeven dagen per week van 9.00 tot 23.00 uur. Tot maart 2021 heette de DementieLijn de 'AlzheimerTelefoon'. Met de

nieuwe naam ‘DementieLijn’ spreken we een breder publiek van mantelzorgers en mensen met dementie aan. De 40 vrijwilligers van de DementieLijn boden ongeveer 4.800 mensen (in 2020: 4.600) advies of een luisterend oor over het omgaan met dementie.

Brochures

Alzheimer Nederland biedt naast het platform dementie.nl en de DementieLijn ook informatie in de vorm brochures. Verschillende gratis themabrochures geven voorlichting over het omgaan met dementie: van de ‘niet-pluis fase’ tot verlies en afscheid. Ook bieden we speciale edities aan, zoals de brochure ‘Dementie op jonge leeftijd’. In 2021 zijn er meer brochures per post verspreid dan vorig jaar, namelijk 76.787 brochures (2020: 70.000). Er zijn daarnaast 83.031 digitale brochures aangevraagd, dat is minder dan het jaar ervoor (2020: 92.000). Het totaal aantal van circa 160.000 brochures ligt net iets lager dan in 2020 (circa 162.000).

Regionale hulpverlening

Onze vrijwilligers in het land bieden op veel verschillende manieren ondersteuning aan mensen met dementie en hun naasten. Dit doen ze bijvoorbeeld door belangenbehartiging en het geven van voorlichting. Ook organiseren zij Alzheimer Cafés om ervaringen te delen en in contact te komen met lotgenoten en zorgen zij voor lokale zichtbaarheid door pr en communicatie. Dankzij onze afdelingsvrijwilligers zijn wij landelijk vertegenwoordigd en zijn we altijd dichtbij met hulp en ondersteuning.

Eind 2021 telde Alzheimer Nederland 48 regionale afdelingen en 258 Alzheimer Cafés, waar in totaal ongeveer 3.600 vrijwilligers zich met hart en ziel voor inzetten. Ten opzichte van 2020 is dit een krimp van ongeveer 5%. De resultaten van de wervingscampagne die eind 2021 plaatsvond, zijn hierin nog niet zichtbaar.

2021 was opnieuw een intensief jaar voor de regionale afdelingen. De geldende coronamaatregelen beperkten de afdelingen in het doen van activiteiten en in het werven van nieuwe vrijwilligers. Echter, het bood hen ook kansen. Veel afdelingen werken inmiddels op een hybride manier en hebben nieuwe activiteiten ontplooid zoals kleinschalige bijeenkomsten of online Alzheimer Cafés.

Kookclubs

In oktober 2021 is Alzheimer Nederland gestart met de Onvergetelijke Kookclubs. Hier kunnen mensen met dementie én hun naasten zelf aan de slag om een driegangendiner te bereiden en dit vervolgens samen op te eten. De eerste Kookclubs zijn in Veghel, Enschede, Dordrecht, Amsterdam en Utrecht van start gegaan. Het doel van de Kookclubs is mensen met dementie zo lang mogelijk mee te laten doen. Bij de Kookclubs ontmoeten ze lotgenoten en beleven ze plezier aan wat nog wel kan. De Kookclubs worden maandelijks georganiseerd door Alzheimer Nederland in samenwerking met Resto VanHarte. Dankzij de bijdrage van de deelnemers van de Vriendenloterij kunnen Alzheimer Nederland en Resto VanHarte de komende drie jaar op 30 locaties door heel Nederland maandelijks Onvergetelijke Kookclubs organiseren.

Adoptieproject 'Jong adopteert oud'

Het adoptieproject is een unieke manier om mensen met dementie en kinderen samen te brengen. De kinderen, basisschoolleerlingen van groep 7 en 8, leren de wereld van mensen met dementie kennen en begrijpen. Na een voorlichting gaan ze op bezoek bij een zorginstelling en maken daar een praatje, spelen spelletjes, lezen voor of gaan samen eten. De ouderen worden gestimuleerd tot gesprekken en het ondernemen van activiteiten. Het adoptieproject is sinds 2018 een samenwerking tussen Alzheimer Centrum Limburg en Alzheimer Nederland en wordt gesteund door het actieprogramma 'Eén tegen eenzaamheid' van de overheid, om eenzaamheid onder ouderen te verkleinen.

Het contact met kinderen heeft een positieve invloed op het welzijn van de mensen met dementie, de kinderen leren de wereld van mensen met dementie te begrijpen en het maakt het onderwerp dementie makkelijker bespreekbaar. In 2021 heeft het adoptieproject meer aandacht gekregen en is het aantal getrainde voorlichters gegroeid van 23 naar 55.

Wereld Alzheimer Dag

Wereld Alzheimer Dag 2021, op 21 september, had als thema 'De vele gezichten van dementie'. Op deze dag vragen we extra aandacht voor dementie. De afdelingen van Alzheimer Nederland organiseerden ook dit jaar mooie (online) activiteiten om samen van te genieten én om meer bekendheid te geven aan het onderwerp dementie. Er waren op veel plekken in Nederland symposia, fototentoonstellingen, wandelingen en een Dementie Boekenweek.

Trainingen van vrijwilligers

Ook in 2021 zijn onze vrijwilligers getraind. De ambitie was 15% meer unieke deelnemers aan trainingen, verzorgd door het hoofdkantoor, in vergelijking met 2020. In 2021 hebben we 128 trainingen gegeven, met in totaal 1010 deelnemers, waarvan 372 (unieke) personen. Daarmee hebben we onze ambitie ruimschoots behaald: in 2021 zijn er een bijna 80% meer (unieke) deelnemers geweest.

Vrijwilligersevent

Om tijdens corona voldoende (online) contact te houden, organiseren we nu jaarlijks (in plaats van tweejaarlijks) een vrijwilligersevent. Tijdens het online event van 2021, De Huiskamershow, ging Marit van Bohemen in gesprek met experts en vrijwilligers en kwamen diverse onderwerpen voorbij: een officetour met radiomaker Frank van der Lende, dementieonderzoek, uitgelegd door Annette Keuning-Plantinga van Alzheimer Centrum Groningen, de laatste stand op het gebied van collecteren en mooie voorbeelden van online Alzheimer Cafés. Tijdens het programma trad de Odense Jazzband op en leefde illusionist Hans Klok zich in in de wereld van dementie. 705 vrijwilligers hadden zich aangemeld (versus 600 in 2020) en 586 hebben het event daadwerkelijk gevolgd. Het event werd positief beoordeeld, met een 7,8.

Communicatie naar vrijwilligers

Het online platform, het Vrijwilligersplein, was ook afgelopen jaar voor de communicatie naar vrijwilligers belangrijk. Inmiddels staan hier tien inhoudelijke informatiedossiers op en hebben we diverse toolkits gemaakt en aangeboden via het Vrijwilligersplein. Met deze toolkits kunnen vrijwilligers zelf lokaal aan de slag met campagnes, bijvoorbeeld voor werving van nieuwe vrijwilligers en de heropening van Alzheimer Cafés.

Vrijwilligers ontvangen maandelijks het Vrijwilligersnieuws. Deze digitale nieuwsbrief werd door 57,4% van de ontvangers geopend. Gemiddeld klikte bijna 24,8% door naar 'meer informatie'.

2.4

Samen dementievriendelijk

Het programma Samen dementievriendelijk heeft als doel om Nederland dementievriendelijk te maken en de kennis over het omgaan met dementie in het dagelijkse leven te vergroten.

Met het programma bieden we Nederland handvatten om in het dagelijks leven goed om te gaan met mensen met dementie. We doen dit onder meer door het aanbieden van on- en offline trainingen. Ook voeren we landelijke en doelgroep campagnes om de bewustwording over de impact van dementie in de samenleving te vergroten en de herkenning van de signalen te bevorderen. Zo realiseren we een groei van het aantal mensen, dat om weet te gaan met mensen met dementie.

Het programma Samen dementievriendelijk liep oorspronkelijk van 2016 tot 2020 en was onderdeel van het Deltaplan Dementie, dat in 2020 is afgerond. Het programma heeft een vervolg gekregen vanuit de Nationale Dementiestrategie van het ministerie van VWS, waarin dementie op de lange termijn meer aandacht krijgt. Onder het thema 'Mensen met dementie tellen mee' heeft het een prominente plaats in deze strategie en wordt het gecontinueerd voor de periode 2021 – 2025.

Samen dementievriendelijk is een gezamenlijk initiatief van Alzheimer Nederland en het ministerie van VWS en zorgt ervoor dat mensen met dementie en hun mantelzorgers zich beter ondersteund voelen, ook door de samenleving. De nieuwe accenten voor de doorontwikkeling van het programma Samen dementievriendelijk zijn: de buurt, de gemeenten en de jongeren.

De 'beweging' is in de afgelopen jaar verder gegroeid:

- In 2021 kwamen er meer dan 426.000 unieke bezoekers op samendementievriendelijk.nl;
- In 2021 hebben bijna 74.000 nieuwe dementievrienden zich aangesloten bij de beweging;
- Er zijn in 2021 bijna 50.000 online trainingen gevolgd;
- Naast de online training zijn we ook weer gestart met de trainingen op locatie, in de periode dat dit mogelijk was hebben onze 164 vrijwillige trainers 320 keer een training gegeven, online of live. Door corona hebben we helaas 136 trainingen moeten annuleren en/of verplaatsen;
- Daarnaast lieten alle social media kanalen een groei in volgers en bereik zien. Ook het aantal abonnees van onze digitale SDV nieuwsbrief steeg dit jaar flink, naar 179.170 abonnees (dec 2021).

Naast onze twee basistrainingen zijn er ook twaalf gratis online branchetrainingen voor specifieke beroepsgroepen. Zo hebben wij de bewustwording in de Nederlandse samenleving verder vergroot door inzet van onze tv-commercial 'Zien is 1, doen is 2' met 'Hans' en hebben we campagne gevoerd om de horeca dementievriendelijker te maken, met Ron Blaauw als ambassadeur.

Ook hebben we ingezet op zichtbaarheid en verdieping door een campagne op nieuwssites zoals nu.nl, waarbij de content ruim 3,5 keer vaker wordt gelezen dan gemiddeld. Met de ‘Kan ik voor jou – kerstkaart’ riepen we de sociale omgeving van mensen met dementie op hun hulp aan te bieden in deze lastige tijd, waarin eenzaamheid op de loer ligt.

In 2021 zijn er ook nieuwe samenwerkingsverbanden gestart.

- Zo lanceerden Alzheimer Nederland en de PSV foundation speciaal voor mensen met dementie het project Tikkie Terug. Het doel is om mensen met dementie zo lang mogelijk mee laten doen en laten genieten van voetbal. Vanuit Tikkie Terug wordt het Philips stadion dementievriendelijk gemaakt, worden ‘voetbalherinneringen’ herbeleefd en is er aandacht voor bewegen met dementie. Ook wordt er een speciale Tikkie Terug-ruimte ontworpen, een huiskamer waar mensen met dementie zich even kunnen terugtrekken.
- Op voetbalgebied gingen we nog een andere samenwerking aan, met Stichting Football memories, waarbij de vrijwilligers van dit mooie initiatief worden getraind in ‘GOED omgaan met dementie’.
- Speciaal voor bewoners van verpleeghuizen hebben NS en Alzheimer Nederland de Hoofdreiscoupé ontwikkeld. Met de Hoofdreiscoupé kunnen mensen met dementie en hun naasten op reis, terwijl zij in hun vertrouwde omgeving blijven. Het prikkelt zintuigen en roept herinneringen op. De hoofdreiscoupé reist in 2021 en 2022 langs twaalf verpleeghuizen in twaalf verschillende provincies. Het initiatief is onderdeel van de bredere samenwerking met NS, waarbij OV-medewerkers worden getraind om GOED te leren omgaan met dementie.
- Met de focus op jongeren is er in 2021 met verschillende mbo-scholen een samenwerking gestart met als doel een programma samen te stellen voor scholieren van zestien jaar en ouder.

2.5

Voorlichting en communicatie

Alzheimer Nederland wil door voorlichting en communicatie de kennis over dementie en het begrip voor mensen met dementie vergroten én mensen bewust maken van de impact van de ziekte op de samenleving.

Dit doen we door aansprekende en relevante communicatie, die we op allerlei manieren verspreiden: online, via de landelijke media en lokaal via onze vrijwilligers in de buurt. We nemen in onze communicatie alle terreinen van het dementieveld mee, van preventie en onderzoek tot hulp en ondersteuning, van belangenbehartiging tot een dementievriendelijke samenleving. Onze veelzijdigheid is onze kracht.

Alzheimer Nederland online

Het aantal unieke bezoekers van onze website www.alzheimer-nederland.nl steeg in 2021 naar 3,4 miljoen. Dit was in 2020 ongeveer 3 miljoen. Daarnaast lieten alle social media kanalen een groei zien. Vooral het aantal volgers op LinkedIn en Instagram is, net als in 2020, procentueel sterk gegroeid.

- Facebook: 2021 = 138.633, (2020 = 132.006 volgers)
- LinkedIn: 2021 = 32.370, (2020 = 22.210 volgers)
- Instagram: 2021 = 21.315 (2020 = 17.742 volgers)
- Twitter: 2021 = 12.159, (2020 = 12.023 volgers)
- YouTube: 2021 = 3.530 abonnees, (2020 = 3.020 abonnees)
- Pinterest: 2021 = 652 abonnees, (2020 = 560)

Een opvallend bericht met veel reacties in 2021 was onder andere het verdrietige bericht over het overlijden van deelnemster José van Restaurant Misverstand. Er volgden heel veel reacties en interactie op Facebook, met troostende woorden voor de familie van José. Een bericht dat ook veel reacties opriep was het LinkedIn-bericht over de nachtzusters in pyjama. Heel anders was de content op Twitter, waar veel reacties kwamen op de bezoeken van Kamerleden aan de Odensehuizen.

De digitale nieuwsbrief van Alzheimer Nederland had in 2021 314.000 abonnees. Dit aantal is flink gestegen ten opzichte van 2020, toen waren er ongeveer 260.000 abonnees.

Tweede televisieserie van Restaurant Misverstand

Ook in 2021 was er opnieuw veel aandacht voor dementie naar aanleiding van de tv-serie Restaurant Misverstand. De televisieserie kreeg een vervolg, met elf nieuwe deelnemers met verschillende vormen dementie. Zij gingen tijdelijk aan de slag als restaurantmedewerker, onder de bezielende leiding van chef-kok Ron Blaauw en met medewerking van Johnny de Mol en prof. Marjolein de Vugt. Zes weken lang volgden tv-kijkers iedere maandag wat deze relatief jonge mensen met dementie ondanks hun ziekte nog wel kunnen en hoe de samenleving hen hierbij kan ondersteunen.

De serie is in opdracht van Talpa TV gemaakt, door producent Concept Street, in nauwe samenwerking met Alzheimer Nederland. De opnames vonden dit jaar plaats in Het Museum voor de Geest in Haarlem.

Alzheimer Nederland heeft de deelnemers voor het programma geselecteerd en ook tijdens de opnames intensief begeleid, samen met twee casemanagers dementie. De kijkcijfers waren ook weer goed: per aflevering keken meer dan 600.000 mensen. Naar aanleiding van de serie werden bovendien meer dan 90.000 geheugentests afgerond. In landelijke mediareubrieken en verschillende regionale en lokale kranten kregen de deelnemers alle ruimte om hun verhaal te vertellen. De deelnemers fietsten in september mee met 2bike4alzheimer. Het contact met deelnemers en familieleden blijft. Zij nemen nu deel aan de Adviesraad van Alzheimer Nederland.

Alzheimer Nederland in de media

Alzheimer Nederland was in 2021 regelmatig in de media te zien. Bij verschillende actuele onderwerpen werd om onze reactie gevraagd, bijvoorbeeld door Nieuwsuur over het mogelijke

geneesmiddel Aducanumab. Op Radio 1 brachten we het belang van de dementievriendelijke samenleving onder de aandacht naar aanleiding van een zogenaamde winkeldiefstal. De Telegraaf vroeg om onze reactie bij een artikel over de zorgen over het stijgende aantal mensen met dementie en het AD interviewde ons over de stand van zaken van dementieonderzoek. Ook schreef zij over de digitale ontwikkelingen in collecteland.

Met een aantal thema's zochten we zelf actief de media op. Bijvoorbeeld het thema wonen, waarvoor we aandacht kregen bij Goedemorgen Nederland, Koffietijd en in het blad Zorgvisie en de landelijke verkiezingen, met een interview op Radio 5. Ook zaten we meerdere malen bij EenVandaag, onder andere over de dagbesteding en de hoofdreiscoupé met de NS.

Het tweede seizoen van Restaurant Misverstand kreeg ook dit keer veel landelijke en lokale media-aandacht. We begeleidden de deelnemers hierbij en waren bijvoorbeeld zichtbaar bij Koffietijd en HLF8.

Magazine Alz...

Onze donateurs, vrijwilligers en mantelzorgers, die actief betrokken zijn bij Alzheimer Nederland ontvangen ons relatiemagazine Alz... In het magazine besteedden we aandacht aan uiteenlopende onderwerpen, van resultaten op het gebied van onderzoek en interviews met onderzoekers tot concrete tips, ervaringsverhalen en reportages ter inspiratie. In 2021 zijn er drie edities verstuurd, in mei, september en december. Elke editie is in een oplage van ongeveer 120.000 verstuurd.

2.6

Marketing en fondsenwerving

Marketing en fondsenwerving wil zoveel mogelijk mensen inspireren en middelen activeren om de doelstellingen op het gebied van een toekomst zonder dementie en een beter leven met dementie te realiseren. Dat betekent flinke ambities op het gebied van fondsenwerving. We streven naar duurzame relaties met zo veel mogelijk donateurs en willen ons contact met hen zo persoonlijk en relevant mogelijk maken.

In 2021 hebben we de strategie voortgezet om te blijven bouwen aan het merk Alzheimer Nederland. We hebben naast ons inmiddels bekende tv-programma 'Herinneringen voor het leven' in juni en de 'Stop dementie' campagne 'Wat Alz.' in het najaar twee nieuwe campagnes ontwikkeld. Deze waren gericht op een breder publiek en hierin hebben we het belang van het koesteren van herinneringen centraal gezet. Met Moederdag introduceerden we de moeder-kind armbandjes en in kerstperiode de Herinneringen Kerstbal. Zo laten we een grotere groep mensen die nog niet of weinig met dementie te maken hebben op een laagdrempelige manier kennismaken met de ziekte dementie en Alzheimer Nederland. Dit heeft ons naast een aanzienlijke toename van onze fondsenwervende inkomsten, ook veel bekendheid en waardering opgeleverd.

Fondsenwerving onder particulieren

Voor fondsenwerving onder particulieren hebben we ook in 2021 weer een breed scala aan middelen ingezet om verschillende doelgroepen zo goed en effectief mogelijk te bereiken: (e-) mailings, onze online en social mediakanalen, televisie (zowel tv-programma's als spots), belacties en deur-aan-deur-werving.

Naast het steunen via een donateurschap of gift of periodieke schenkingsovereenkomst, steunen steeds meer mensen ons werk door het kopen van onze Vergeet-mij-niet-producten. Randon Moederdag, Vaderdag en Wereld Alzheimer Dag hadden we succesvolle campagnes met Vergeet-mij-niet-producten.

In het najaar voerden we een brede 'Stop dementie' campagne, die naast zichtbaarheid veel nieuwe donateurs opleverde. Ook andere campagnes en het tv-programma 'Herinneringen voor het leven' hadden een positief effect op de inkomsten uit particuliere donaties. Met als resultaat een grotere groei in inkomsten en aantallen donateurs dan begroot. Daarnaast ontvingen we donaties van grote giftgevers (major donors) en via onze regionale afdelingen.

Fondsenwerving onder zakelijke giftgevers

Ook voor de zakelijke fondsenwerving werd een breed scala aan middelen ingezet. Deze varieerden van mailings, werving via online- en offlinekanalen tot inzet van bedrijfsvrienden en het partnerprogramma van Alzheimer Nederland. Dit heeft, ondanks de impact van de coronacrisis op veel bedrijven, toch geresulteerd in een groei van het aantal giften. Zowel de hoogte per gift als het aantal opgebouwde zakelijke relaties is in 2021 gestegen.

Collecte

In 2021 heeft de jaarlijkse collecteweek plaatsgevonden van 7 tot en met 13 november. Tijdens deze week hebben bijna 18.000 collectanten meegewerkt aan de collecte en is een recordbedrag van bijna € 2,4 miljoen opgehaald. Dat is meer dan in coronajaar 2020, maar ook meer dan in het recordjaar 2019. De hoge opbrengst was mede te danken aan de voorafgaande 'Stop dementie' campagne 'Wat Alz ...' en de mobiele collecte.

Naast de landelijke collecteweek werd in 2021 ook tijdens de Goede Doelen Weken geld ingezameld. In 2020 kon deze inzameling vanwege corona op veel plekken niet plaatsvinden. Tijdens de Goede Doelen Weken werd ook een recordbedrag gedoneerd voor onderzoek naar dementie.

Acties derden

Dit jaar zijn er ondanks corona vele sponsoracties opgezet om bij te dragen aan het vinden van een oplossing voor dementie. De onmisbare steun, in tijd en geld, kwam van enthousiaste deelnemers en hun sponsors. Zo werd bijvoorbeeld de London Marathon gelopen om geld in te zamelen, werd er 2000 kilometer gewandeld van Zuid-Frankrijk naar Nederland en werd er een alternatieve Dam-tot-Damloop georganiseerd in het Vondelpark. Ook was er een

‘Zuiderzee-challenge’ op de fiets en werd er door ‘Now we still can’ zelfs een rondje Nederland gefietst. Naast sportieve prestaties werden ook diverse creatieve acties georganiseerd om geld in te zamelen.

2bike4alzheimer

2bike4alzheimer is ons jaarlijkse fietsevenement, waarmee we aandacht vragen voor dementie en geld inzamelen voor wetenschappelijk onderzoek. Dit jaar vond het 2bike4alzheimer plaats op zaterdag 18 september. Het werd op een andere manier georganiseerd, met een andere formule, en ook de locatie was nieuw. Deelnemers konden kiezen uit een afstand van 40, 80, 120 of 160 kilometer. Vanuit de startplaats in Amersfoort fietsten 600 deelnemers een recordbedrag bij elkaar.

Nalatenschappen

Nalatenschappen zijn belangrijk voor Alzheimer Nederland. Door Alzheimer Nederland op te nemen in het testament, kunnen mensen bijdragen aan het vinden van een oplossing voor dementie. Voor nalatenschappen richt Alzheimer Nederland zich grotendeels op haar eigen achterban. Daarnaast bereiken we steeds meer nieuwe geïnteresseerden via onze online-kanalen, zoals Facebook. Regionaal brengen we het onderwerp ‘nalaten’ onder meer onder de aandacht van geïnteresseerden via het in 2021 gestarte collectief ‘de Gratis Testament Maand’. De in eerste instantie kleinschalige pilot-campagne heeft een mooi resultaat opgeleverd.

In 2021 hebben maar liefst 159 mensen aangegeven dat ze aan Alzheimer Nederland willen nalaten, in 2020 was dit 136. Dat is een groei van 7%. Ook het aantal opengevallen erfstellingen en legaten is toegenomen naar 164, een groei van 7,2% ten opzichte van 2020 (153).

Dat maakt 2021 een succesvol jaar voor het programma Nalaten, ook omdat Alzheimer Nederland opnieuw een aantal substantieel grote erfenissen ontving. Dit heeft ervoor gezorgd dat de opbrengsten uit nalatenschappen van 2021 weer hoger zijn uitgevallen dan verwacht.

Organisatie en omgeving

3.1

Bestuur en medewerkers

Alzheimer Nederland is een stichting. We streven een maatschappelijk doel na, zonder winstoogmerk. Dat komt ook naar voren in onze missie. Alzheimer Nederland wordt bestuurd door één directeur-bestuurder. Zij geeft leiding aan de organisatie, draagt de eindverantwoordelijkheid voor het beleid en legt verantwoording af aan een onafhankelijke Raad van Toezicht.

Directeur-bestuurder

Gerjoke Wilmink is de directeur-bestuurder. Mevrouw Wilmink heeft de volgende nevenfuncties:

- Lid Bestuur Huis voor de Gezondheid
- Lid Raad van Toezicht bij Nationaal Fonds Kinderhulp
- Voorzitter a.i. Bestuur Betaalvereniging
- Lid College van Beroep Reclame Code Commissie

Managementteam

Het beleid van Alzheimer Nederland wordt ontwikkeld door het managementteam (MT). Dit team bestaat uit de directeur en de managers van de verschillende afdelingen:

- Wetenschappelijk onderzoek.
- Belangenbehartiging en Regionale hulp.
- Dialoog en Landelijke hulp.
- Marketing, Fondsenwerving, Data Intelligence en Publieksservice.

Het MT wordt ondersteund door de stafafdelingen Corporate communicatie, Informatiemanagement & ICT, Financiële administratie en Personeel & organisatie.

Medewerkers

In 2021 heeft Alzheimer Nederland geïnvesteerd in een gezonde hybride werkomgeving voor alle medewerkers. Dat was belangrijk, omdat we ook dit jaar door corona weer gedwongen werden om veel vanuit huis te werken. Door onze ervaringen in 2020 wisten we hoe we dit op een succesvolle manier konden doen, met als voordelen efficiënter werken, geen reistijdverlies, een betere werk-privé balans en minder afleiding. Toch blijft ook contact in levenden lijve belangrijk. In de periodes dat we op beperkte schaal naar kantoor konden, merkten we wat we gemist hadden. Elkaar écht zien en spreken. We hebben elkaars nabijheid nodig, niet alleen om te sparren, maar ook om ons samen Alzheimer Nederland te voelen.

Daarom hebben we in 2021 Het gele huis geïntroduceerd. Een aansprekende en toegankelijke digitale én fysieke plek, waarin we het goede van beide werkomgevingen hebben gecombineerd in een permanente nieuwe werksituatie. Medewerkers kunnen vanaf nu flexibel de locatie kiezen, van waar zij hun werk uitvoeren. Niet langer is het gebouw leidend, maar het type werk, het doel van de activiteit, de gewenste mate van interactie, de efficiëntie van communicatie en de persoonlijke voorkeur van medewerkers. Vanuit dit gedachtengoed hebben we in 2021 ons fysieke kantoor volledig opnieuw ingericht, met diverse plekken om elkaar te ontmoeten en verschillende typen werkplekken, passend bij het hybride werken. Om thuis ook optimaal te kunnen werken, hebben we bovendien alle medewerkers gefaciliteerd om hun thuiswerkplek beter in te richten, bijvoorbeeld door een door ons in bruikleen gesteld verstelbaar bureau, bureaustoel en beeldscherm.

In 2021 hebben we opnieuw deelgenomen aan het medewerkersonderzoek van Great Place to Work (GPTW). Op basis van feedback van medewerkers over de mate van vertrouwen, trots en plezier is Alzheimer Nederland wederom gecertificeerd als Great Place to Work. Op een aantal cruciale onderwerpen scoren we zelfs hoger dan bij het vorige onderzoek. Eva Brandel (customer succes manager bij GPTW) zegt hierover het volgende:

“Bij Great Place To Work hebben we de afgelopen 1,5 jaar gemerkt welke organisaties het opereren vanuit vertrouwen écht verankerd hebben in hun doen en laten. De Corona-pandemie heeft een ongelooflijk groot beroep gedaan op werkgevers om vanuit dit vertrouwen te handelen. Daarom is het extra bijzonder om te zien dat jullie binnen Alzheimer Nederland niet alleen in staat zijn geweest om jullie krachten te behouden, maar zelfs stijgingen door te maken op cruciale onderwerpen.”

De uitkomsten van het onderzoek zijn op teamniveau gedeeld met leidinggevendenden. Vervolgens zijn in de teams acties uitgezet om verbeteringen te realiseren.

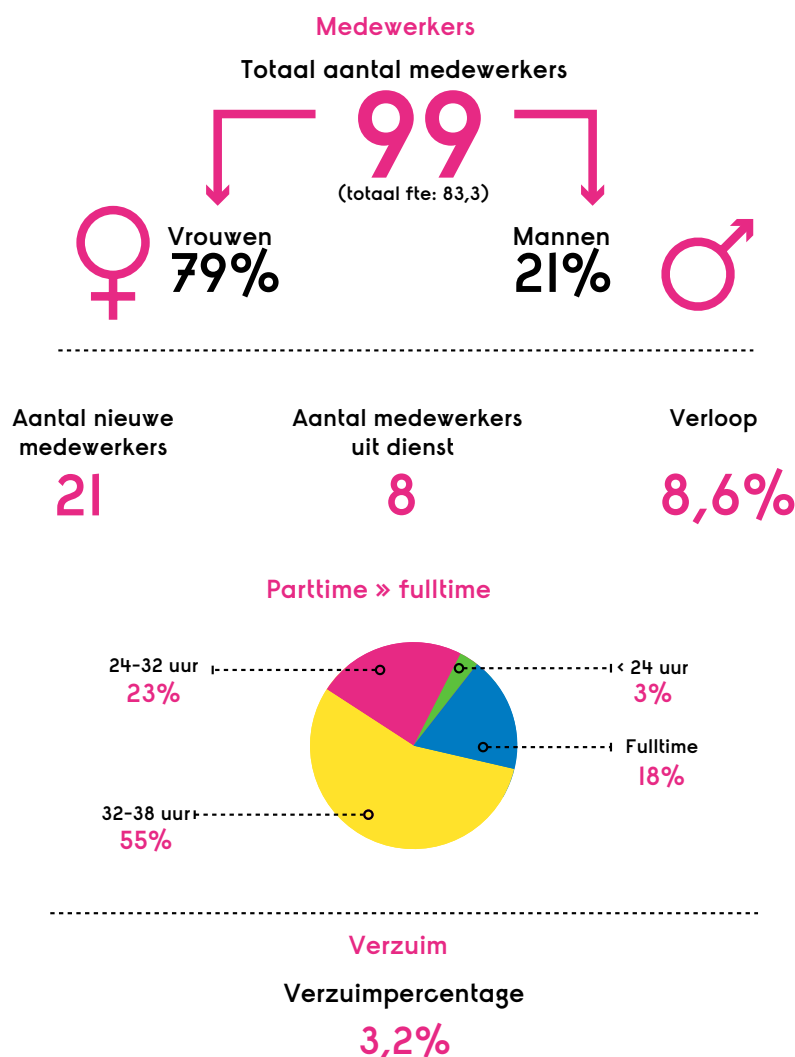
Vitaliteit

Ook dit jaar stond vitaliteit hoog op de agenda. We hebben daarom aandacht besteed aan goede informatie over gezond thuiswerken en de invloed van bewegen. Ook hebben we medewerkers door middel van coronaverlof tijdens de lockdownperiode de ruimte gegeven voor het in balans brengen van hun werk- en privéleven. Thuiswerken schept ook afstand. Om de onderlinge verbinding tussen medewerkers te behouden, hebben we diverse online borrels en online teambuilding-activiteiten georganiseerd. Uiteraard dragen het hybride werken en ons nieuwe gele huis ook bij aan de vitaliteit van onze medewerkers.

Functiegebouw

Voor 2021 waren er geen wijzigingen in het functiegebouw. Dit is voor het laatst aangepast in 2020.

Onze organisatie in cijfers – peildatum 31-12-2021

Medezeggenschap

Medezeggenschap van collega's is van direct belang voor de kwaliteit van de besluitvorming en daarmee het functioneren van de organisatie. Meedenken en vormgeven vergroot de effectiviteit van het beleid en het draagvlak daarvoor. Binnen Alzheimer Nederland is er een actieve ondernemingsraad, bestaande uit vijf collega's. Zij worden voor een periode van vier jaar gekozen, met de mogelijkheid om herkozen te worden voor een tweede termijn. De OR is in 2021 achttien keer bijeengekomen, waarvan zes keer met de directeur-bestuurder. Communicatie met de organisatie vond plaats via de OR-nieuwsflits en Het gele huis. Onderwerpen waar de OR zich in 2021 mee bezig heeft gehouden zijn onder meer: de regeling voor vrijwilligersuren, het project 'hybride werken', duurzaamheid, de financiën en de veranderingen door corona.

Vrijwilligers

Alzheimer Nederland is altijd dichtbij. Dit komt omdat we ook een vrijwilligersorganisatie zijn. We zijn trots op de 3.600 vrijwilligers die zich vanuit 48 regionale afdelingen dagelijks inzetten om mensen met dementie en hun naasten te helpen. Vrijwilligers zijn heel belangrijk voor onze organisatie. Ze zijn actief in de verschillende regio's en hebben nauw contact met de achterban. Dankzij onze vrijwilligers weten we wat er leeft en speelt en kunnen we onze activiteiten optimaal uitvoeren.

Ook voor onze vrijwilligers was 2021 opnieuw een zwaar jaar. Een groot deel van hen behoort door hun leeftijd tot de kwetsbare groep mensen. Dat maakte het door corona voor hen moeilijker om actief te zijn. Toch hebben ze afgelopen jaar creatieve oplossingen bedacht. Wanneer het kon, was er face-to-face contact en wanneer dit door alle maatregelen niet mogelijk was, hebben ze online alternatieven ontwikkeld. Zo was het mogelijk om mensen met dementie en hun omgeving te blijven steunen.

Gedragcodes en richtlijnen

Alzheimer Nederland is een 'Erkend Goed Doel'. Dat wil zeggen dat we als organisatie voldoen aan de kwaliteitseisen van het CBF, de toezichthouder voor goede doelen in Nederland (www.cbf.nl). Ook volgen we de richtlijnen voor goed bestuur, zoals die zijn vastgesteld in de Code Goed Bestuur van de Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie (SBF). Alzheimer Nederland heeft tevens een ANBI-status. Dit betekent dat de Belastingdienst Alzheimer Nederland erkent als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

3.2

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) ziet toe op het beleid van Alzheimer Nederland. Daarnaast functioneert de raad als werkgever van de directeur-bestuurder en kan de raad – gevraagd en ongevraagd – advies geven. Raadsleden doen hun werk als onbetaalde vrijwilligers.

Commissies

De raad kent twee commissies voor specifieke aspecten van het toezicht:

- De **Financiële Commissie** bestaat uit twee leden van de Raad van Toezicht. Daarnaast neemt de directeur-bestuurder deel aan deze commissie. De financieel controller geeft toelichting op de financiële situatie.
- De **Remuneratiecommissie** bestaat uit de voorzitter en één ander lid van de raad. In een jaargesprek bespreken zij met de directeur-bestuurder het functioneren van laatstgenoemde en de samenwerking met de raad. Op basis van dit gesprek formuleert de commissie een advies voor de honorering van de directeur-bestuurder. Dit gesprek heeft plaatsgevonden in september 2021.

Vergaderingen en thema's

In 2021 heeft de Raad van Toezicht, evenals de Financiële Commissie, vijf keer vergaderd, deels online. De raad boog zich onder meer over het jaarverslag en de jaarrekening van 2020, de voortgang van het strategisch plan en de begroting voor 2021. Daarnaast is stilgestaan bij de risicoanalyse, bij de regionale hulp in en na corona en de vervanging van twee aftredende leden van de Raad van Toezicht.

Bezoldiging directie

De Raad van Toezicht heeft op advies van de remuneratiecommissie het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was in begin februari 2022.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Alzheimer Nederland de regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties, zie ook www.goededoelennederland.nl.

De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij directeur-bestuurder Gerjoke Wilmink vond plaats door de remuneratiecommissie. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 490 punten, categorie i, met een maximaal jaarinkomen van € 140.780,-

Het voor toetsing aan het geldende maximum relevante werkelijke jaarinkomen bedroeg voor directeur-bestuurder Gerjoke Wilmink € 135.627 (1FTE). Deze beloning bleef binnen het eerder genoemde maximale jaarinkomen.

Het jaarinkomen met de werkgeversbijdrage pensioen blijft voor directeur-bestuurder Gerjoke Wilmink met een bedrag van € 148.797 binnen het in de regeling opgenomen maximumbedrag van € 209.000 per jaar.

De belaste vergoedingen, bijtellingen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Externe controles

De jaarlijkse externe controle van de jaarrekening is in 2021 uitgevoerd door accountants van Mazars. Ook het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) neemt elk jaar de jaarrekening door en elke drie jaar toetst dit bureau de hele organisatie, in verband met eventuele verlenging van de erkenning als goed doel.

Evaluatie

Jaarlijks evalueert de Raad van Toezicht zijn eigen functioneren, met aandacht voor:

- Samenstelling van de raad, onderlinge samenwerking en communicatie;
- Rollen en taakuitoefening van individuele leden;
- Rol als werkgever, toezichthouder en adviseur;
- Samenwerking met en informatievoorziening door de directeur-bestuurder;
- Inzicht in maatschappelijke waardering door stakeholders;
- Prioriteiten en aandachtspunten voor de komende periode.

Samenstelling Raad van Toezicht 2021

Mevrouw mr. drs. J.W.E. Spies – voorzitter (t/m 2022, niet herbenoembaar)

Burgemeester van *Alphen aan den Rijn*

Voorzitter *Nederlands Genootschap van Burgemeesters (NGB)*

Voorzitter *Raad van Toezicht Reclassering Nederland*

Lid bestuur *Nationaal Groenfonds*

De heer ir. F.A.M. Spijkers – lid/voorzitter Financiële Commissie (t/m 2022, niet herbenoembaar)

Partner *Damhuis Elshout Verschure organisatieadviseurs*

De heer drs. V.P. van den Boogert – lid (t/m 2024, herbenoembaar)

Senior Advisor *Boston Consulting Group*

Voorzitter Raad van Commissarissen *Currence (iDeal, iDIN, Acceptgiro)*

Non executive board member *National Bank of Bahrain*

De heer prof. dr. V.E. Lemmens – lid (t/m 2024, herbenoembaar)

Lid raad van bestuur *Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL)*

Hoogleraar Kankersurveillance *Erasmus Medisch Centrum*

Editor *European Journal of Cancer*

Lid bestuur *Dutch Peritoneal Oncology Group (DPOG)*

Lid bestuur *Cancer of Unknown Primary Platform the Netherlands (CUPP-NL)*

Lid *Methological council Santeon*

Lid statische adviesraad *Nederlandse Hart Registratie*

Redactielid van *Oncologie Up-to-date*

Mevrouw drs. M. Bolle – lid/lid Financiële Commissie

(afgetreden per 31 december 2021)

Zelfstandig communicatieadviseur en directeur *adviesbedrijf M. Bolle Advies BV*

Voorzitter *Kofi Annanstichting*

Voorzitter *Stichting Straatnieuws Rotterdam en Den Haag*

Lid stichtingsbestuur *Nieuwe Kerk, Den Haag*

De heer drs. J.A.L. de Keijzer – lid

(afgetreden per 31 december 2021)

Arts

Voorzitter bestuur *Stichting Vrienden van Dignis*

Lid bestuur *Stichting Cura Vera*

Lid bestuur *coöperatie Zon4Ons*

Mevrouw drs. J.R. Coster – lid

(per 1 januari 2022 toegetreden)

Vice president Corporate Communications *KLM Royal Dutch Airlines*

Mevrouw drs. S. Kalloe – lid

(per 1 januari 2022 toegetreden)

Lid Raad van Bestuur *Argos Zorggroep*

Lid Raad van Toezicht *Hefgroep-Kinderdam*

Lid Raad van Toezicht *Stichting Driestroom*

Werving, benoeming en ontslag

De Raad van Toezicht benoemt en ontslaat zelf zijn leden en werft deze aan de hand van een profielschets. We letten op een evenwichtige samenstelling, met leden die expertise hebben op één of meerdere van de volgende gebieden: wetenschappelijk onderzoek rond dementie, marketing, communicatie, media, bedrijfsleven en financiën. Ook willen we iemand met ervaring met (de zorg rond) dementie in de raad en streven we naar een goede verdeling in geslacht, leeftijd en maatschappelijke achtergrond. Alle leden moeten bestuurlijke kwaliteiten hebben en blijf geven van betrokkenheid bij dementie en Alzheimer Nederland. De leden worden steeds voor een periode van vier jaar benoemd en kunnen één keer herbenoemd worden.

3.3

Onze omgeving

Alzheimer Nederland staat in nauw contact met haar omgeving. In ons werk staan de behoeften van mensen met dementie en hun omgeving centraal. Dit betekent dat we niet alleen mensen met dementie en mantelzorgers ondersteunen en helpen, maar ook de maatschappij passende informatie geven en stimuleren om goed om te gaan met mensen met dementie. Door onderzoek te financieren werken we aan een toekomst zonder dementie. Daarnaast financieren we ook onderzoek om de kwaliteit van leven te verbeteren voor de patiënt van nu. Medewerkers en vrijwilligers van Alzheimer Nederland zetten zich hier samen met vele partners voor in.

Communicatie met belanghebbenden

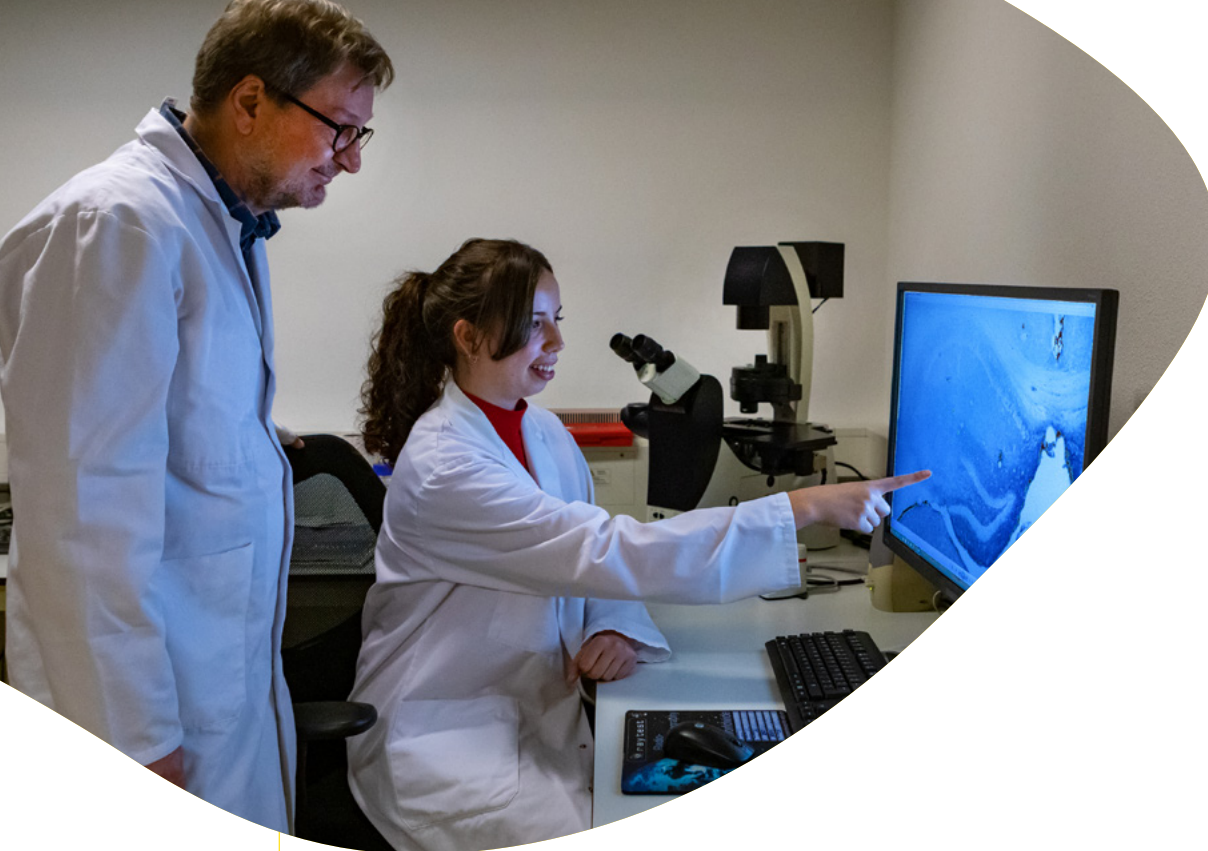
We onderhouden intensief contact met verschillende groepen mensen:

- **Mensen met dementie en mantelzorgers**

In ons werk staan de wensen en behoeften van mensen met dementie en hun naasten centraal. Om dit goed te kunnen doen, horen we graag van hen wat hen bezighoudt en welke behoeften zij hebben. Daarom is nauw contact en dialoog van essentieel belang. Dit gebeurt onder meer via de Adviesraad dementie, de focusgroepen, ons Alzheimer Panel, de Alzheimer Cafés, de DementieLijn en dementie.nl.

- **Overheid en zorgverzekeraars**

Alzheimer Nederland houdt scherp in de gaten of er voldoende passende zorg is, voor mensen met dementie thuis en bij zorginstellingen. We werken samen met zorgverzekeraars, het ministerie van VWS en gemeenten. We adviseren onder andere over de inkoop van casemanagement en de implementatie van de Zorgstandaard dementie. Ook checken we elk jaar of de informatie over de vergoedingen op de website van de verzekeraars transparant is. Hiervoor hebben we de Keuzewijzer 2021 opgesteld.

- **Onderzoekers**

Alzheimer Nederland werkt op het gebied van onderzoek nauw samen met nationale en internationale onderzoekers, bedrijven en particulieren. Hiervoor zijn diverse samenwerkingsverbanden opgericht, zoals met de vijf Alzheimer Centra. Ook onderhouden we contacten door cofinanciering binnen onderzoeksprogramma's van ZonMw en het wetenschapsinstituut NWO.

- **Donateurs**

Donateurs zijn van groot belang voor Alzheimer Nederland. We zijn afhankelijk van hun giften. We houden hen op de hoogte van ons werk, onze activiteiten en de resultaten die we boeken.

- **Brede publiek**

Bijna iedereen krijgt te maken met dementie, als patiënt, als mantelzorgers of binnen de familie- of vriendenkring. Daarom willen we zoveel mogelijk mensen informeren over de ziekte, in gesprek gaan en begrip kweken voor de impact van dementie in de samenleving. Via onze websites, social media, ons magazine en de nieuwsbrief betrekken we mensen bij onze standpunten en actuele ontwikkelingen op dementiegebied. Via Twitter en LinkedIn hebben we contact met belangenbehartigers, samenwerkingspartners, politiek, pers en onderzoekers. De volgers van onze Facebook-pagina en Instagram bestaan onder meer uit mantelzorgers en zorgmedewerkers. Door deze verbinding weten we goed wat er speelt onder de diverse groepen en krijgen we inzicht in hun wensen en behoeften.

Klachten

Bij een servicegerichte organisatie hoort dat we klachten over ons werk serieus nemen. Hiervoor hebben we een protocol, dat is afgestemd met het CBF. In 2021 registreerden we in totaal 19 klachten en 187 'uitingen van ongenoegen'. Tot deze laatste categorie behoren op- en aanmerkingen die de melder zelf nadrukkelijk niet als klacht aanmerkt. Als we beide cijfers vergelijken met 2020, dan zien we een lichte stijging, die inherent is aan de toegenomen activiteiten, relaties en contacten.

Een groot deel van de uitingen van ongenoegen ging over onze deur-aan-deur-werving. Mensen gaven aan dat ze (in hun ogen) verkeerd geïnformeerd waren, afspraken niet juist genoteerd waren of beklagden zich over de werver of het tijdstip van werving. Ook uitten mensen hun ongenoegen over telemarketing en – in mindere mate – direct mailings. Alle klachten en uitingen van ongenoegen hebben wij steeds opgenomen met de direct verantwoordelijke, zodat de kwaliteit van de werving, communicatie en processen, waar mogelijk, verbeterd kunnen worden.

Een gezonde leefomgeving

Met ons werk dragen we bij aan de kwaliteit van leven van mensen met dementie en hun omgeving. Onze voorlichting is mede gericht op een gezonde leefstijl.

Ook bij de uitvoering van ons werk willen we zo veel mogelijk rekening houden met een gezonde leefomgeving. Zo stimuleren we het gebruik van openbaar vervoer, zowel voor woon-werkverkeer en dienstreizen als bij de organisatie van evenementen. Steeds vaker vermijden we de noodzaak van vervoer door telefonisch of online te overleggen. Wij vormen samen met Mind, het Longfonds, het Diabetes Fonds en de Maag Lever Darm Stichting het Huis voor de Gezondheid. Samen werken we aan een vitaliteitsbeleid voor onze medewerkers.

Samenwerkingsverbanden

Alzheimer Nederland werkt – landelijk en lokaal – samen met vele partners, waarmee we expertise delen, onderzoek doen en beleid maken. Hieronder noemen we de belangrijkste.

- Alzheimer Nederland is sinds 2021 één van de vaste beneficianten van de **Postcode Loterij**. Zeer verheugd zijn we dat de Postcode Loterij per 1 januari 2021 de samenwerking weer heeft verlengd voor de komende vijf jaar. Wij ontvingen jarenlang een vaste bijdrage van de VriendenLoterij, meespelen met de loten van de VriendenLoterij kan nog steeds. De helft van ieder lot gaat naar organisaties die zich richten op gezondheid en welzijn in Nederland. Dankzij de deelnemers aan de loterij kunnen wij investeren in innovatief onderzoek en dienstverlening aan mensen met dementie en mantelzorgers. Bovendien zijn wij dankzij een extra gift van de VriendenLoterij in 2021 de Onvergetelijke Kookclubs gestart, samen met Resto VanHarte.
- Alzheimer Nederland is aangesloten bij het **Kenniscentrum Dementie op jonge leeftijd**. Binnen dit centrum verzamelen en verspreiden circa 36 organisaties samen ervaring en kennis rond dit thema.
- Daarnaast werken we samen met de Stichting **FTD Lotgenoten** en ondersteunen we de **FTD-expertgroep**, een laagdrempelige vraagbaak voor professionals over frontotemporale dementie.
- Als lid van **Patiëntenfederatie Nederland**, een koepel van patiëntenorganisaties, werken we samen om onder andere het gebruik van ZorgkaartNederland.nl te bevorderen.
- Alzheimer Nederland werkt intensief samen met overheidsinstanties die wetenschappelijk onderzoek naar dementie financieren, om zo onze gezamenlijke slagkracht te vergroten. We werken onder andere samen met **ZonMw** binnen de Nationale Dementiestrategie en met **Health-Holland** binnen ‘missie IV’; mensen met dementie

- Internationaal zijn we aangesloten bij **Alzheimer's Disease International** (ADI) en **Alzheimer Europe** (AE). ADI komt wereldwijd op voor de belangen van mensen met dementie, AE doet dit binnen Europa. Beide organisaties zorgen ook voor kennis- en informatie-uitwisseling.
- Samenwerking is er ook met een Duitse en Franse zusterorganisatie, **Alzheimer Forschungs Initiative** (AFI) en **VAINCRE Alzheimer** in het kader van de innovatieve subsidieronde, onder andere door een gezamenlijke internationale wetenschappelijke raad.
- In het kader van twee zogenaamde Twinning-projecten werken we samen met onze zusterorganisaties in Indonesië en Suriname. Daarnaast ondersteunen we activiteiten van zusterorganisaties op Bonaire, Curaçao en Sint-Maarten. Hierbij werken we ook samen met **Stichting Wiesje** en de **Henri Ostiana Foundation**.
- Ook hebben we een intensieve samenwerking met de vijf **Alzheimer Centra** in ons land, en het **Expertise Centrum Dementie en Technologie**. Dit is nader toegelicht in paragraaf 2.1.
- Eén van de doelstellingen van Samen dementievriendelijk is dat **bedrijven** mensen met dementie op een goede manier benaderen. Albert Heijn heeft zich vanaf de start aan deze doelstelling verbonden. Enkele andere actieve bedrijven en organisaties zijn NS, Saar aan Huis, deelme.nl, Woonzorg Nederland, SPAR en de COOP.
- Rondom het thema 'Open over afscheid' zijn we een samenwerking aangegaan met **Monuta**. Samen organiseren we onder andere trainingen voor gespreksleiders in Alzheimer Cafés. Op dementie.nl wordt redactionele aandacht besteed aan het onderwerp en is een expert van Monuta beschikbaar voor vragen.
- Met onze collega's in het **Huis voor de Gezondheid** werken we intensief samen op het gebied van huisvesting, facilitaire ondersteuning en inkoop. Dit levert de deelnemende organisaties zowel kwaliteitsbewustzijn als kostenbesparingen op. Ook voeren we een gezamenlijk vitaliteitsbeleid voor onze werknemers.
- Tevens zijn we aangesloten bij de **Samenwerkende Gezondheidsfondsen** en lid van **Goede Doelen Nederland**, de brancheorganisatie van erkende goede doelen.
- De vrijwilligers in onze afdelingen werken regionaal samen met aanbieders in zo'n 60 dementienetwerken. Landelijk werken we samen met het **Dementie Netwerk Nederland** (DNN).

Risicomanagement

Om in de toekomst aan onze missie te kunnen blijven werken, moeten we alert zijn op risico's door de ontwikkelingen om ons heen. In 2021 hebben we onze risicoanalyse geactualiseerd. We maken onderscheid in risico's op het gebied van reputatie, financiën, concurrentie en risico's op operationeel gebied. Daarbij bepalen we of het risico preventieve maatregelen behoeft en welke maatregelen nodig zijn als het risico zich manifesteert. Risicobeheersing is een vast onderdeel op de agenda van elk overleg van het managementteam en wordt jaarlijks besproken met de Raad van Toezicht.

Pandemie

In 2020 bleek zich één van de risico's voor te doen die we eerder al hadden beschreven met kleine kans, grote impact: een wereldwijde ramp in de vorm van een pandemie. In het kader van risicomanagement was de reactie van Alzheimer Nederland op de coronapandemie vanaf het eerste moment om te zorgen dat we grip zouden houden op inkomsten en uitgaven van de organisatie. Waar bevinden zich mogelijke tegenvallers in inkomsten en waar kunnen we bezuinigen op de uitgaven? Om op het meest negatieve scenario voorbereid te zijn, brachten we toen in kaart welke reorganisatie nodig zou zijn om financiële problemen te voorkomen. Ook in 2021 bleek dat onze continuïteitsreserve en liquiditeitspositie voldoende zijn om een dergelijke drastische exercitie, indien nodig, uit te voeren.

Business Continuity Management

Ransomware zien wij als een van de grootste bedreigingen. Wij realiseren ons dat het geen kwestie is of het gaat gebeuren, maar vooral wanneer. Om te beseffen wat het betekent als het ons overkomt en welke processen we in werking moeten stellen, is onder begeleiding van KPN Security een workshop gehouden, waarin een ransomware-aanval werd gesimuleerd. Op basis hiervan is besloten organisatie breed een Business Continuity Management project te starten. Doel is om potentiële gevaren voor de organisatie te identificeren en in kaart te brengen tot welke gevolgen deze gevaren mogelijk kunnen leiden met betrekking tot de operationele activiteiten. Het schept een kader voor het opbouwen van organisatorische weerstand en veerkracht, en leidt tot een effectieve reactie die de belangen van betrokkenen, reputatie, merk en waarde creërende activiteiten veiligstelt.

Wetgeving en politiek

Alzheimer Nederland zorgt ervoor steeds te voldoen aan relevante wet- en regelgeving. We voldoen aan de normen van de erkenningsregeling categorie D van het CBF. Daarnaast volgen we strenge interne procedures voor onze communicatie-uitingen en stellen wij voorwaarden aan de samenwerking met andere partijen. Transparantie staat bij ons hoog in het vaandel. Ook monitoren we dagelijks de media en de politiek op relevante ontwikkelingen en de impact hiervan.

AVG

Op het gebied van AVG waren er bij Alzheimer Nederland geen bijzonderheden. Er waren weliswaar tien incidenten, maar deze hadden allen een zeer beperkte impact. Het betrof bijvoorbeeld een aantal keer verkeerd genoteerde e-mailadressen bij de huis-aan-huiswerving. Daarnaast kwam het een paar keer in de vrijwilligersorganisatie voor dat de geadresseerden van de mail in de cc. en niet in de bcc. stonden.

Sinds de start van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in 2018 en zeker sinds het ongeldig verklaren van het Privacy Shield (een overeenkomst tussen de EU en de VS over dataverwerking van Europese organisaties) houden we de ontwikkelingen in de jurisprudentie en nieuwe regelgeving vanuit de EU in de gaten met betrekking tot dataverwerking buiten de EU. Ook wij maken gebruik van een aantal applicaties van Amerikaanse leveranciers, waaronder Google. Op dit moment is er nog geen noodzaak om hier andere keuzes in te maken, maar er is op Europees en nationaal niveau op dit gebied veel in beweging. In 2022 gaan we voorsorteren op de verwachte aanscherping van de wetgeving door een aantal alternatieve applicaties te verkennen en de impact van een overstap in kaart te brengen. We willen proactief zijn als het gaat om de bescherming van persoonsgegevens van onze doelgroepen.

Fraude en corruptie

Informatiebeveiliging is en blijft een speerpunt. Een reëel gevaar voor een organisatie is dat medewerkers, zogenaamd uit naam van de directie of het MT, een mail krijgen, bijvoorbeeld om een bankrekening aan te passen. Om het risico op deze zogenaamde CEO-fraude te verkleinen, gaan we de accounts zwaarder beveiligen om risicovolle e-mails buiten de deur te houden. De interne administratieve organisatie en interne controle is zodanig opgezet dat functiescheiding, het vier-ogen principe, de controle op inkoop en het doen van betalingen een belangrijke rol spelen. Het uitgangspunt hierbij is dat alleen de directeur/bestuurder en adjunct-directeur bevoegd zijn tot het doen van betalingen. De flattering van de inkoop wordt gedaan op basis van een procuratie-schema, waarbij uiteindelijk iedere factuur door één van de MT-leden wordt goedgekeurd. Door team FA wordt een aantal keer per jaar een interne audit uitgevoerd naar de volledigheid van de bron-documentatie.

Naast onze eigen interne controle werkzaamheden, wordt ook jaarlijks een interim controle uitgevoerd door onze accountant. Bij de interim controle richt de accountant zich voornamelijk op de kwaliteit van de interne beheersmaatregelen, gericht op processen die in het kader van de jaarrekeningcontrole van belang zijn. Deze werkzaamheden zijn niet primair gericht op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in de organisatie.

De effecten van fraude en corruptie worden meegenomen in het Business Continuity Management project, zoals eerder in deze paragraaf is aangegeven. Deze effecten zijn niet alleen financieel van aard maar zullen ook liggen op het terrein van reputatie.

Financieel beleid

Alzheimer Nederland voert een voorzichtig financieel beleid. Een aanzienlijk deel van onze inkomsten ligt in het laatste kwartaal van het jaar. Investerings in fondsenwerving leveren vaak pas later baten op. Dit betekent dat we onze financiën maandelijks monitoren en zo nodig bijsturen op kosten en uitgaven.

Integriteitsbeleid

Vanuit onze maatschappelijke rol hechten wij veel waarde aan het vertrouwen dat de samenleving in ons stelt. Hieruit vloeit vanzelfsprekend voort dat Alzheimer Nederland op een integere wijze uitvoering wil geven aan al haar activiteiten. Een vermoeden van ernstig grensoverschrijdend gedrag melden wij bij de toezichthouder CBF Goede Doelen.

Voor sommige functies in de organisatie, zowel vrijwillig als betaald, is een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) verplicht. De VOG-verplichting geldt met ingang van 2019 en is vanaf dat moment van toepassing bij nieuwe functie-bezettingen.

Alle vrijwilligers en medewerkers worden geacht te handelen binnen de wet- en regelgeving en de algemeen aanvaarde maatschappelijke normen en waarden. Hoe we binnen Alzheimer Nederland met elkaar en de (bedrijfs)eigendommen omgaan hebben wij vastgelegd in onze gedrags- en huisregels. Het melden van een potentieel tegenstrijdig belang dat van (materiële) betekenis voor de stichting kan zijn, wordt direct, conform de Meldprocedure Klokkenluidersregeling, gemeld.

Het melden van schendingen op binnen de organisatie geldende regels of normen gebeurt bij de externe vertrouwenspersoon. Ongeveer twee keer per jaar brengen we de regelingen en bijbehorende meldprocedures onder de aandacht bij onze medewerkers en vrijwilligers. Indien passend sluiten we aan bij actualiteiten. In 2021 zijn geen meldingen gedaan bij onze vertrouwenspersoon.

5

Financiën

5.1

Efficiënte besteding van middelen

2021 was voor Alzheimer Nederland financieel een goed jaar. De uiteindelijke omzet van € 29,3 miljoen lag ruim boven de verwachting van € 23,1 miljoen, zoals aangegeven in de begroting. Vooral de baten van particulieren waren meer dan uitstekend. Ook de bestedingen zijn een stuk hoger uitgekomen, vergeleken met 2020 en de begroting voor 2021, respectievelijk € 5 miljoen en € 2,7 miljoen. De doelbestedingsratio, gerelateerd aan de lasten, is met 82% op een hoog niveau gebleven.

'Multiplier effect'

Wat in deze cijfers niet doorklinkt, is dat onze investeringen in wetenschappelijk onderzoek – ruim € 7,3 miljoen in 2021 – een grotere impact hebben dan het bedrag alleen laat zien. Dit komt door het zogenoemde 'multiplier effect': wat wij aan onderzoek besteden, is van invloed op wat andere financiers aan geld beschikbaar stellen. Dit speelt bijvoorbeeld bij onze investeringen in het Europese JPND-onderzoeksprogramma, waarin Alzheimer Nederland een belangrijke cofinancier van onderzoek is.

5.2

Het vermogensbeleid

Solvabiliteit en de liquiditeit

Eind 2021 bedroeg de solvabiliteit van Alzheimer Nederland 40% (2020: 43%). Dit financiële kengetal zegt iets over de financiële gezondheid van een organisatie op de lange termijn. Binnen de goede doelen maakt Alzheimer Nederland onderdeel uit van het segment 'Gezondheidsfondsen'. De gemiddelde ratio in dit segment lag de afgelopen jaren tussen 30% en 40%.

De liquiditeitspositie bedroeg eind 2021 2,8 (2020: 2,9). Dit kengetal is de uitkomst van de verhouding van de vlottende activa en kortlopende schulden. Het geeft aan of we voldoende geld in kas hebben om op korte termijn aan onze betalingsverplichtingen te voldoen. Als de ratio groter dan 1 is, wordt hieraan voldaan. Dit betekent dat we meer dan voldoende liquide middelen hebben om aan onze lopende verplichtingen te voldoen.

Reserves en fondsen

In overeenstemming met de richtlijnen voor de jaarverslaggeving én de Handreiking *Financieel Beheer Goede Doelen* van Goede Doelen Nederland wordt het eigen vermogen van Alzheimer Nederland aangeduid als reserves en fondsen. De post reserves en fondsen heeft een bijzonder karakter. De organisatie is namelijk gehouden dit vermogen slechts aan te wenden in overeenstemming met de doelstelling, waartoe ze in het leven is geroepen. Daarom wordt gesproken over reserves en fondsen in plaats van over eigen vermogen.

Alzheimer Nederland houdt een continuïteitsreserve aan. Deze reserve dient voldoende groot te zijn om de continuïteit te waarborgen. De gewenste omvang hangt hiermee onder andere af van de risico's. Naast de continuïteitsreserve heeft een organisatie andere financiële middelen nodig, bijvoorbeeld de mogelijkheid tot bezuinigen of reorganiseren, om de continuïteit op de langere termijn te garanderen.

Op basis van de in hoofdstuk 4 beschreven en in 2020 uitgevoerde scenario-analyse over de gevolgen van de coronapandemie, is de omvang van de continuïteitsreserve eind 2020 bepaald op € 3,5 miljoen. We achten deze buffer eind 2021 nog steeds voldoende om bij een zogenaamd 'zwart scenario' de benodigde reorganisatie te kunnen doorvoeren. Toch hebben we op basis van een in het najaar 2021 uitgevoerde risicoanalyse de continuïteitsreserve met € 250.000 opgehoogd. Deze ophoging heeft te maken met een gewijzigd risicoprofiel als gevolg van de geactualiseerde meerjarenstrategie. De continuïteitsreserve bedroeg eind 2021 € 3,75 miljoen (2020: € 3,5 miljoen).

Alzheimer Nederland heeft een bestemmingsreserve uit nalatenschappen gevormd. Hierbij wordt het uitgangspunt gehanteerd dat het bedrag aan herwaardering in de maanden januari en februari, volgend op het boekjaar en betrekking hebbend op dossiers uit het boekjaar en eerder, wordt toegevoegd aan het saldo van baten en lasten van het boekjaar en bij de reserves apart zichtbaar wordt gemaakt.

Verder houdt Alzheimer Nederland bij het inzichtelijk maken van de reserves rekening met de vorming van bestemmingsfondsen op basis van geoormerkte gelden van geldverstrekkers.

Het gedeelte van de reserves, dat nog resteert en geen betrekking heeft op de vorming van de continuïteitsreserve, bestemmingsreserve of bestemmingsfondsen, wordt gepresenteerd als overige reserve. Alzheimer Nederland hanteert hierbij het uitgangspunt dat de overige reserve een tijdelijke reserve is. Het wordt gebruikt om een overschot in enig jaar aan te wenden voor de doelbesteding in de daarop volgende jaren.

Korte vooruitblik

Alzheimer Nederland zet zich in voor één van de grootste uitdagingen van deze tijd: dementie. En dat is nodig, omdat het aantal mensen met dementie snel stijgt. Door de coronacrisis is helaas nog duidelijker geworden hoe omvangrijk deze kwetsbare groep mensen is. Een groep voor wie op dit moment nog geen behandeling of medicijn beschikbaar is.

Dat maakt ons werk noodzakelijker dan ooit. En gelukkig voelen steeds meer mensen de urgentie om hier een bijdrage aan te leveren en mee te werken aan vooruitgang. Samen kunnen we meer impact realiseren: meer onderzoek, betere ondersteuning van mensen met dementie en hun mantelzorgers en een dementievriendelijke samenleving.

Alzheimer Nederland is een patiëntenorganisatie én gezondheidsfonds, met een sterke vrijwilligersorganisatie, verspreid over het land. Onze veelzijdigheid is onze kracht. We zijn belangenbehartiger, adviseur, voorlichter, kenniscentrum en de grootste financier van wetenschappelijk onderzoek op het gebied van dementie. Ook in 2022 zullen we ons op deze terreinen inzetten om onze missie en doelstellingen te realiseren en onze impact te maximaliseren. We willen hiervoor verder groeien in onze financiële inkomsten en ons verzekeren van een stevige positie in de top 3 van gezondheidsfondsen.

Wel zullen we ook in 2022 in onze activiteiten helaas nog rekening moeten houden met corona. Tegelijkertijd zijn we hoopvol dat het ‘boosteren’ van de kwetsbare mensen in verpleeghuizen en thuis voldoende bescherming biedt om ernstige ziekte te voorkomen en dat de impact van corona op de samenleving steeds kleiner wordt.

Hieronder noemen we een aantal plannen voor 2022.

Wetenschappelijk onderzoek

Voor 2022 zetten we in op verdergaande groei in de bestedingen voor wetenschappelijk onderzoek. De bestedingen zullen we op verschillende manieren inzetten: door zelf initiatieven op te zetten, door samen te werken en door onderzoek van anderen aan te jagen. Een belangrijk aandachtspunt zijn de ‘witte vlekken’, nieuwe kansen bijvoorbeeld in de vorm van innovaties, die we op korte termijn in praktijk kunnen inzetten.

Plannen voor 2022 zijn:

- Inspelen op nieuwe kansen door aan te sluiten bij de onderzoeksconsortia van de Nationale Dementiestrategie én deze deels mee te financieren. Bovendien zetten we zelf een groot eigen consortium op, met als thema ‘Leven met dementie’.
- Continuering van bestaande subsidierondes, zoals de Call Biomedical research, de samenwerking met de Alzheimer Centra en het Expertise Centrum Dementie en Technologie van de TU Eindhoven. Aan ons Fellowshipprogramma komt in naam een

einde. De opvolger van deze subsidie zal bredere aandacht geven aan talentontwikkeling en cv-building. Deze nieuwe subsidie richt zich niet alleen op buitenlandervaring maar bijvoorbeeld ook op ervaring in doelgroepenparticipatie en implementatie van resultaten.

- Blijvende inzet voor het behoud van onderzoekstalent voor dementieonderzoek. Dat doen we niet alleen met onze talentprijs ‘Young Outstanding Researcher’, maar ook met de zeer recent opgezette Impulssubsidie.

De onderzoeksagenda blijft leidend. We zetten in op financiering van wetenschappelijk onderzoek, dat aansluit bij de thema’s van de onderzoeksagenda van Alzheimer Nederland. Daarbij gaat het niet alleen om het financieren van onderzoek, maar ook het faciliteren van onderzoek, bijvoorbeeld door advies over doelgroepenparticipatie en implementatie. Ook willen we de impact van onderzoek vergroten door het bereik en het netwerk van Alzheimer Nederland actief in te zetten bij het implementeren en dissemineren van onderzoek.

Belangenbehartiging

In ons werk op het gebied van belangenbehartiging gaan we in 2022 nog scherper in de gaten houden of de Nationale dementiestrategie van het ministerie van VWS voldoende wordt opgepakt. Ook zullen we aandacht besteden aan een aantal thema’s zoals zorg, wonen, de gemeenteraadsverkiezingen en preventie.

- Centraal staat het vergroten van het aantal zorgarme jaren door fysieke en sociale uitdagingen. Denk aan onze lobby voor woonvormen tussen thuis en verpleeghuis. We vragen op verschillende manieren aandacht voor een passend woningaanbod in de toekomst.
- In 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen en ook deze keer gaan we campagne voeren om het voor mensen met dementie makkelijker te maken om te stemmen, onder andere door dementievriendelijke stembureaus. De focus in de campagne ligt op passende woonvormen, de dementievriendelijke samenleving en activiteiten, die de dag de moeite waard maken.
- Net als in 2021 gaan we sterk sturen op de opvolging van de vijf adviezen in de focusbrieven. We zullen de ondersteuning en zorg bij dementie bij gemeenten monitoren. Met behulp van de online Dementiescan willen we gesprekken tussen gemeenten en lokale belangenbehartiging intensiveren.

- In 2022 blijven we in de belangenbehartiging richting financiers, zoals gemeenten, zorgverzekeraars en zorgkantoren, gezamenlijk optrekken. Dit doen we met belangenbehartigers uit de regio en van het landelijke kantoor.
- Verder gaan we onze samenwerking met de Dementienetwerken intensiveren, om lokaal onze krachten te bundelen.

Ondersteuning

De ondersteuning en hulp aan mensen met dementie en hun mantelzorgers blijft een belangrijke prioriteit. Door onze regionale en lokale structuren te versterken, willen we meer mensen bereiken en hen nog beter ondersteunen. Dat doen we in de regio met onze (online) Alzheimer Cafés en met activiteiten voor mensen met dementie en mantelzorgers. Op landelijk niveau verschuift de hulp nog sterker naar ons verbeterde platform dementie.nl.

We hebben de volgende plannen:

- Mantelzorgers en mensen met dementie nog beter ondersteunen door de impact van ons online platform dementie.nl te vergroten. We sturen op een groei van het aantal kwalitatieve bezoeken, door dementie.nl verder te optimaliseren, zowel qua inhoudelijk aanbod als door het platform meer als een community te positioneren, met meer interactiviteit, personalisatie van het aanbod en de functionaliteiten.
- Meer aandacht voor de DementieLijn en verdere professionalisering van de dienstverlening door de inzet van experts, naast de vrijwilligers, als terugbelfunctie.
- Het inspireren en behouden van bestaande vrijwilligers en het motiveren en enthousiasmeren van nieuwe vrijwilligers. In 2022 werken we, samen met vrijwilligers, aan vernieuwing van ons vrijwilligersbeleid. Er staat een tevredenheidsonderzoek gepland, om onder meer inzicht te krijgen in redenen waarom vrijwilligers stoppen met hun functie. Verder voeren we een onderzoek uit naar de behoeften en waardering van onze communicatiemiddelen, zodat we onze lokale afdelingen beter kunnen faciliteren met online en offline informatie. Ook organiseren we een vrijwilligersdag. We verwachten dat we zo onze bestaande vrijwilligers beter leren kennen, beter kunnen faciliteren en enthousiasmeren en een groei van 5% nieuwe vrijwilligers kunnen realiseren.

Samen dementievriendelijk

Het programma Samen dementievriendelijk zullen we ook in 2022 in samenwerking met het ministerie van VWS voortzetten. Binnen dit programma blijven we ons inzetten om nieuwe dementievrienden te werven en meer trainingen te geven door gemeenten, wijken en buurten systematisch te benaderen om mee te doen. Hierbij krijgen de regionale afdelingen een grotere rol en zal de nieuwe themabijeenkomst 'Iedereen doet mee' voor sport-, zang- en buurtverenigingen worden gelanceerd. Ook werken we samen met V&VN en Dementienetwerk Nederland. Zo versterken we in de volle breedte de sociale benadering van dementie. Door de jongerencampagne voor mbo-scholen betrekken we steeds meer jongeren bij de beweging.

Voorlichting en communicatie

Alzheimer Nederland wil door voorlichting en communicatie de kennis over dementie en het begrip voor mensen met dementie vergroten. Zeg je dementie, dan zeg je Alzheimer Nederland, want wij zijn op alle relevante gebieden actief: met het financieren van wetenschappelijk dementieonderzoek, belangenbehartiging in zorg en politiek, ondersteuning van mensen met dementie en hun naasten, het stimuleren van de dementievriendelijke samenleving en kennis vergroten over dementie met voorlichting en campagnes.

Alzheimer Nederland is bekend bij vrijwel iedereen die met dementie te maken heeft en ook de media weten ons steeds beter te vinden. In 2022 willen wij nog zichtbaarder zijn in de media als het gaat om thema's die onze doelgroep raken. Wij vertolken hun stem. Met een nieuwe derde serie Restaurant Misverstand, een eigen tv-show 'Herinneringen voor het Leven' en verschillende samenwerkingen bereiken wij het brede publiek. De groep mensen die onze ondersteuning nodig heeft, willen wij nog beter bedienen en onze diensten zoals de Dementie-Lijn en het Alzheimer Café zichtbaar onder hun aandacht brengen. Niet alleen dát ze er zijn, maar ook wat zij inhouden. Dit doen wij bijvoorbeeld via huisartspraktijken en de afdelingen in het land. Verder hebben wij extra aandacht voor inclusie van mensen met dementie bij alles wat wij doen en diversiteit, zodat iedereen zich in onze organisatie en activiteiten kan herkennen, ongeacht achtergrond, geaardheid of anders.

De afgelopen 'corona-jaren' hebben ons daarnaast geleerd hoe belangrijk het is om ook intern verbinding te blijven houden. Het verder optimaliseren van de interne communicatie met medewerkers én vrijwilligers is dan ook een speerpunt voor het komende jaar.

Fondsenwerving

Onze ambitie blijft om een stevige positie in de top 3 van gezondheidsfondsen in Nederland in te nemen. De urgentie van dementie is doorgedrongen in de Nederlandse samenleving. We willen van dit momentum gebruikmaken door nu structurele inkomstengroei te realiseren. Met deze stijgende inkomsten willen we onze doelbestedingen uitbreiden.

Organisatie

Vanuit onze visie op het hybride werken, zullen we medewerkers ook het komende jaar stimuleren om een optimale werk- en privé balans voor zichzelf te creëren. Ook in 2021 hebben medewerkers door corona deels vanuit huis gewerkt. Dat ging goed, de organisatie is hier inmiddels goed op ingericht. Desondanks houden medewerkers grote behoefte aan persoonlijk contact op de werkvloer, niet alleen om te sparren, maar ook om zich onderling verbonden te voelen, met elkaar en samen, als Alzheimer Nederland. We hopen dit meer op kantoor te kunnen doen. In de loop van het jaar zullen we de ervaringen evalueren en optimaliseren.

In 2022 hebben we de volgende projecten gepland:

- Het hybride werken verder verankeren in onze cultuur;
- Het optimaliseren van ons social intranet, Het gele huis, om digitale samenwerking nog beter te ondersteunen;
- Het investeren in goede tools voor leidinggevenden en medewerkers om in gesprek te blijven over persoonlijke ontwikkeling, functioneren en het behoud van werkplezier, ondanks de afstand.
- Strategische personeelsplanning om een zo goed mogelijk en toekomstbestendig personeelsbestand op te bouwen en te behouden.

6.1

Begroting voor 2022

Hieronder geven we onze begroting voor 2022. De jaarplannen van de verschillende teams en het MT zijn gebruikt voor het opstellen van deze begroting.

Begroting 2022

€

Baten

Baten van particulieren	25.292.000
Baten van bedrijven	975.000
Baten van loterijorganisaties	909.000
Baten van subsidies van overheden	1.675.000
Baten van organisaties zonder winststreven	<u>612.000</u>
Som van de geworven baten	29.463.000
Baten uitlevering van producten en/of diensten	5.000
Overige baten	<u>64.000</u>
Som van de baten	29.532.000

Lasten

Besteed aan doelstelling

Wetenschappelijk onderzoek	8.693.000
Belangenbehartiging en hulp	7.750.000
Communicatie en publieksvoorlichting	<u>9.774.000</u>
	26.217.000

Wervingskosten

4.645.000

Beheer en administratie

1.298.000

Som van de lasten

32.160.000

Saldo voor financiële baten en lasten

- 2.628.000

Financiële baten en lasten

- 200.000

Saldo van baten en lasten

- 2.828.000

Toelichting op de verwachtingen

Eind 2021 beschikten we over een totale reserve van € 11,4 mln. We verwachten eind 2022 een continuïteitsreserve nodig te hebben van € 4,0 mln. De resterende reserves en fondsen ter grootte van € 7,4 gaan we inzetten voor de financiering van onze plannen en ambities in 2022 én 2023. De begroting voor 2022 laat dan ook een negatief saldo van baten en lasten zien van € 2,8 mln.

alzheimer
nederland

Deel II

Jaarrekening 2021

Bekijk het digitale jaarverslag 2021 op www.alzheimer-nederland.nl/resultaten

Jaarrekening 2021

Balans op 31 december 2021 (in euro's)

na bestemming saldo van baten en lasten

		31-12-2021	31-12-2020
Activa			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	ref. 1	959.810	1.177.664
Materiële vaste activa	ref. 2	617.205	310.240
Financiële vaste activa	ref. 3	155.414	155.414
		<u>1.732.429</u>	<u>1.643.319</u>
Vlottende activa			
Vorraden		36.260	41.090
Vorderingen en overlopende activa	ref. 4	7.653.569	7.387.470
Liquide middelen	ref. 5	19.022.902	14.192.716
		<u>26.712.730</u>	<u>21.621.275</u>
Totaal		<u>28.445.159</u>	<u>23.264.594</u>
Passiva			
Reserves en fondsen			
Continuïteitsreserve	ref. 6.1	3.750.000	3.500.000
Reserve uit nalatenschappen	ref. 6.2	502.877	276.726
Bestemmingsfondsen	ref. 6.3	1.962.683	1.110.452
Overige reserve	ref. 6.4	5.194.032	5.130.174
		<u>11.409.593</u>	<u>10.017.351</u>
Langlopende schulden	ref. 7	7.662.256	5.715.429
Kortlopende schulden	ref. 8	9.373.310	7.531.815
		<u>17.035.566</u>	<u>13.247.243</u>
Totaal		<u>28.445.159</u>	<u>23.264.594</u>

Staat van baten en lasten op 31 december 2021 (in euro's)

		Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
Baten				
Baten van particulieren	ref. 10	25.681.895	19.342.606	22.281.518
Baten van bedrijven	ref. 11	454.419	450.000	408.517
Baten van loterijorganisaties	ref. 12	990.015	1.343.500	1.160.601
Baten van subsidies van overheden	ref. 13	1.444.851	1.532.275	2.304.290
Baten van organisaties zonder winststreven	ref. 14	699.402	450.000	639.195
Som van de geworven baten		29.270.584	23.118.381	26.794.122
Baten uit levering van producten en/of diensten	ref. 15	1.896	2.500	2.607
Overige baten	ref. 16	23.237	2.500	24.172
Som van de baten		29.295.717	23.123.381	26.820.901
Lasten				
Besteed aan doelstelling				
Wetenschappelijk onderzoek	ref. 17.1	8.291.048	5.844.665	5.755.463
Belangenbehartiging en hulp	ref. 17.2	6.065.665	7.179.256	6.078.272
Communicatie en publieksvoorlichting	ref. 17.3	8.267.593	7.190.511	6.607.093
		22.624.307	20.214.431	18.440.828
Wervingskosten	ref. 17.4	4.004.853	3.684.621	3.303.500
Beheer en administratie	ref. 17.5	1.085.677	1.117.539	928.387
Som van de lasten		27.714.837	25.016.591	22.672.716
Saldo voor financiële baten en lasten		1.580.880	-1.893.210	4.148.185
Financiële baten en lasten		-188.638	-95.000	-104.725
Saldo van baten en lasten		1.392.242	-1.988.210	4.043.460

Staat van baten en lasten op 31 december 2021 (in euro's)

Het bestuur heeft met goedkeuring van de Raad van Toezicht de volgende bestemming van het saldo van baten en lasten vastgesteld:

	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
<u>Continuïteitsreserve</u>		
- Toevoeging	250.000	-
- Onttrekking	-	-
	250.000	-
<u>Reserve uit nalatenschappen</u>		
- Toevoeging	502.877	276.726
- Onttrekking	-276.726	-46.172
	226.151	230.554
<u>Bestemmingsfondsen</u>		
- Toevoeging	2.045.620	1.559.045
- Onttrekking	-1.193.388	-526.234
	852.232	1.032.811
<u>Overige reserve</u>		
- Saldo van baten en lasten van het boekjaar	1.392.242	4.043.460
- Mutatie continuïteitsreserve	-250.000	-
- Mutatie reserve uit nalatenschappen	-226.151	-230.554
- Mutatie bestemmingsfondsen	-852.232	-1.032.811
	63.858	2.780.095
<u>Saldo van baten en lasten</u>	1.392.242	4.043.460

Kasstroomoverzicht op 31 december 2021 (in euro's)

Het kasstroomoverzicht is een overzicht waaruit de in- en uitgaande kasstromen in het boekjaar blijken. Het geeft inzicht in de geldmiddelen die gedurende het boekjaar beschikbaar zijn gekomen voor Alzheimer Nederland en hoe die geldmiddelen zijn benut in hetzelfde boekjaar.

	2021	2020
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat boekjaar	1.392.242	4.043.460
Aanpassing voor:		
- Afschrijvingen	437.722	326.724
- Desinvestering afschrijvingen	-	-786.948
- Financiële vaste activa	-	3.850
- Mutaties in langlopende schulden	1.946.828	343.729
- Mutaties in werkkapitaal:		
- voorraden	4.830	-2.428
- vorderingen	-266.098	-3.790.728
- kortlopende schulden	1.841.496	1.567.594
	5.357.018	1.705.253
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in verbouwingen	-156.781	-
Investerings in automatisering	-57.100	-370.017
Investerings in inventaris en apparatuur	-312.951	-126.190
Desinvestering in automatisering	-	412.288
Desinvestering in inventaris en apparatuur	-	374.660
Mutatie effecten	-	1.096.654
	-526.832	1.387.395
Netto kasstroom	4.830.186	3.092.648
Mutatie liquide middelen		
Stand liquide middelen 1 januari	14.192.716	11.100.068
Stand liquide middelen 31 december	19.022.902	14.192.716
	4.830.186	3.092.648

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering en bepaling van het saldo van baten en lasten

Algemeen

De stichting Alzheimer Nederland is gevestigd in Nederland. Het adres van de statutaire zetel van de organisatie is Stationsplein 121, 3818 LE Amersfoort. Het nummer bij de Kamer van Koophandel is 41181369.

De statutaire doelstellingen van de stichting zijn:

- het vinden van een mogelijkheid om de ziekte van Alzheimer en andere vormen van dementie te behandelen en te genezen;
- het optimaliseren van de kwaliteit van leven van mensen met dementie en hun naasten;
- het ondersteunen van allen die betrokken zijn bij de zorg voor mensen met dementie;
- het vergroten van de kennis over dementie bij het algemeen publiek en het bevorderen van meer begrip in de samenleving voor mensen met dementie en hun naasten.

De jaarrekening is opgesteld volgens Richtlijn RJ650 Verslaggeving Fondsenwervende Organisaties van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De vaststelling door het bestuur en de goedkeuring door de Raad van Toezicht van Alzheimer Nederland van de jaarrekening 2021 heeft plaatsgevonden in een gezamenlijke vergadering op 13 april 2022.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar.

Functionele valuta en presentatie valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie. Tenzij anders aangegeven, zijn alle bedragen in euro's afgerond.

Continuïteitsveronderstelling

De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en bepaling van het saldo van baten en lasten zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Het uitbreken van het Coronavirus en de preventieve maatregelen genomen door de overheid zorgen voor grote economische onzekerheid. De ontwikkelingen zijn op dit moment echter zeer onzeker en onderhevig aan veranderingen. Gegeven de hoge mate van onzekerheid over de ontwikkeling van het Coronavirus is het ook niet mogelijk een redelijke schatting te geven van de impact hiervan op de stichting. Het bestuur is van mening dat de stichting de huidige corona-crisis kan doorstaan zonder externe steun.

Schattingswijzigingen

Jaarlijks worden de schattingspercentages voor het toerekenen van de personeelskosten aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie door de directie geëvalueerd. Indien nodig leidt dit tot bijstellingen (ook voor de vergelijkende cijfers). Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de toerekening van de kosten van de eigen organisatie.

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering en bepaling van het saldo van baten en lasten

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen onder financiële vaste activa, vlottende activa, liquide middelen en schulden. Alle financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Alzheimer Nederland kent geen afgeleide financiële instrumenten.

Grondslagen voor bepaling van reserves en fondsen

Waardering van activa en passiva

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Materiële en immateriële vaste activa

De materiële en immateriële vaste activa in gebruik voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Er is beleid geformuleerd waarin is bepaald dat activa voor de bedrijfsvoering wordt geactiveerd, maar activa ten behoeve van de doelstelling niet.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

- Immateriële vaste activa: CRM en financiële administratie	14-33%
- Immateriële vaste activa: IT transitie en formulieren	20-33%
- Materiële vaste activa: verbouwingen	9-27%
- Materiële vaste activa: inventaris en apparatuur	10-33%

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere waardevermindering wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen bedragen omvatten vorderingen met een looptijd langer dan één jaar. Deze vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Voor zover van toepassing worden voorzieningen wegens oninbaarheid in mindering gebracht op de vordering.

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering en bepaling van het saldo van baten en lasten

Effecten

De effecten worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en zijn voor waardering na eerste verwerking onder te verdelen in effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille en effecten die geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille, zijnde eigen-vermogensinstrumenten of obligaties. Effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille worden, na eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Waardeveranderingen worden rechtstreeks in de staat van baten en lasten verwerkt.

Vorderingen, overlopende activa, liquide middelen, overige activa, handelsschulden en kortlopende schulden

Vorderingen, handelsschulden en kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde of de geamortiseerde kostprijs onder aftrek van een eventuele voorziening voor risico's op inbaarheid. Indien er geen sprake is van agio, disagio of transactiekosten is de reële waarde gelijk aan de nominale waarde. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Reserves en fondsen

Op grond van RJ 650 wordt het eigen vermogen van Alzheimer Nederland aangeduid als reserves en fondsen. De post reserves en fondsen heeft een bijzonder karakter. Alzheimer Nederland is namelijk gehouden dit vermogen slechts aan te wenden in overeenstemming met de doelstelling waartoe ze in het leven is geroepen.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's en om zeker te stellen dat Alzheimer Nederland ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Voor de bepaling van de hoogte van de continuïteitsreserve wordt gebruik gemaakt van de risicoanalyse inclusief de inschatting van de potentiële financiële consequenties van de geïdentificeerde risico's.

Reserve uit nalatenschappen

In overeenstemming met de richtlijnen voor de jaarverslaggeving wordt een reserve uit nalatenschappen gevormd. Alzheimer Nederland hanteert hierbij het uitgangspunt dat het bedrag aan herwaardering in de maanden januari en februari volgend op het boekjaar en betrekking hebbend op dossiers uit het boekjaar en eerder wordt toegevoegd aan het resultaat van het boekjaar en bij de reserves apart zichtbaar wordt gemaakt.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen hebben betrekking op het deel van de reserves waaraan door derden een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven. In de toelichting op de balans worden de bedragen en de beperktere bestemming vermeld.

Overige reserves

Het gedeelte van de reserves, dat nog resteert en geen betrekking heeft op de vorming van de continuïteitsreserve, bestemmingsreserves of bestemmingsfondsen, wordt gepresenteerd als overige reserve. Alzheimer Nederland hanteert hierbij het uitgangspunt dat de overige reserve een tijdelijke reserve is. Het wordt gebruikt om een overschot in enig jaar aan te wenden voor de doelbesteding in de daarop volgende jaren.

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering en bepaling van het saldo van baten en lasten

Pensioenen

De pensioenregeling van de medewerkers van Alzheimer Nederland is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). Het ouderdomspensioen is een toegezegd-pensioenregeling op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon. Indexatie van de pensioenrechten is afhankelijk van de financiële positie waarin het pensioenfonds zich bevindt. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord en, voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen.

Alzheimer Nederland heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden die op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

Verplichtingen inzake toegezegde subsidieverplichtingen

Meerjarige verplichtingen worden in het boekjaar verwerkt waarin deze onvoorwaardelijk zijn toegekend. Deze toekenningen worden als subsidieverplichtingen onder de langlopende schulden verantwoord, rekening houdend met het kortlopende deel van deze verplichtingen.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van Alzheimer Nederland zich over verschillende zaken een oordeel vormt en schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen, inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

De personeelskosten van de organisatie worden jaarlijks op basis van schattingen van de directie toegerekend aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie. De toereken percentages van personeelskosten zijn in 2021 als volgt gewijzigd:

	Jaarrekening 2020	Correctie	Jaarrekening 2021
Wetenschappelijk onderzoek	10,7%	-0,1%	10,5%
Belangenbehartiging en hulp	37,9%	0,1%	37,9%
Communicatie en publieksvoorlichting	26,3%	0,2%	26,5%
Wervingskosten	17,2%	0,0%	17,2%
Beheer en administratie	8,1%	-0,2%	7,8%

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering en bepaling van het saldo van baten en lasten

Het effect van deze schattingswijzigingen voor de vergelijkende cijfers van 2020 is als volgt:

	Jaarrekening 2020	Correctie	Jaarrekening 2021
Wetenschappelijk onderzoek	5.755.463	-8.363	5.747.100
Belangenbehartiging en hulp	6.078.272	6.250	6.084.522
Communicatie en publieksvoorlichting	6.607.093	16.725	6.623.818
Wervingskosten	3.303.500	2.112	3.305.613
Beheer en administratie	928.387	-16.725	911.662

Grondslagen voor bepaling van het saldo van baten en lasten

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Deze toerekening volgt een bestendige gedragslijn. Dit houdt in dat bij de lasten rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen dan wel betaald.

Nalatenschappen en giften

Baten uit nalatenschappen worden opgenomen in het jaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden geschat. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in mindering gebracht op de vorderingen uit hoofde van nalatenschappen. Voor de waardering van het vruchtgebruik wordt aangesloten bij de fiscale regels voor waardering van vruchtgebruik. Onder de fiscale regels zijn afspraken gemaakt over de hoogte van de rekenrente en de leeftijdstaffels.

Overheidssubsidies

Subsidies van overheden worden als opbrengst verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Resultaten beleggingen

Alle financiële baten en lasten inzake de beleggingen worden in de staat van baten en lasten verantwoord (zie ook grondslagen 'Effecten')

Bestedingen

Toegekende bijdragen aan wetenschappelijke projecten worden als last verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin het besluit tot toekenning schriftelijk aan de aanvrager is medegedeeld.

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering en bepaling van het saldo van baten en lasten

Personeelsbeloningen - periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Operational lease

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom niet bij de organisatie ligt, worden verantwoord als operational leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Voor de herleiding van de mutatie in de liquide middelen wordt het saldo van baten en lasten van het boekjaar aangepast voor posten in de staat van baten en lasten en balansmutaties die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het boekjaar.

In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt naar kasstromen uit operationele, investerings- en financieringsactiviteiten. De operationele kasstroom omvat onder andere de uitgaven voor rente en belastingen en de ontvangsten van rente en dividenden. Ontwikkelingskosten, investeringen en desinvesteringen in vaste activa (inclusief financiële belangen) worden opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten. De betaling van dividend wordt gezien als een uitgaande kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Kostentoerekening

De richtlijn voor de jaarverslaggeving RJ 650 bepaalt dat de kosten van de eigen organisatie gespecificeerd moeten worden naar verschillende kostencategorieën. Elke medewerker van Alzheimer Nederland wordt toegerekend aan één van die categorieën. De Goede Doelen Nederland heeft richtlijnen vastgesteld welke kosten toegerekend dienen te worden aan de kostencategorie beheer en administratie, namelijk kosten voor bestuur, financiën, planning en control, ICT, receptie, postverwerking, archief en algemeen secretariaat. Op basis van de loonkosten en formatie worden de totale kosten van de eigen organisatie aan de volgende categorieën toegerekend: doelbestedingen, kosten werving baten en kosten beheer en administratie.

Toelichting op de balans (in euro's)

1. Immateriële vaste activa	CRM en FA	Overige	2021	2020
Verkrijgingsprijs	1.157.734	377.264	1.534.998	1.577.270
Cumulatieve afschrijvingen	-312.032	-45.302	-357.334	-575.254
Boekwaarde per 1 januari	845.702	331.962	1.177.664	1.002.016
Investeringsen	57.100	-	57.100	370.017
Desinvesteringen			-	-412.288
Afschrijvingen	-173.537	-101.417	-274.954	-194.369
Afschrijvingen desinvesteringen			-	412.288
Mutaties boekjaar	-116.438	-101.417	-217.854	175.648
Verkrijgingsprijs	1.214.834	377.264	1.592.098	1.534.998
Cumulatieve afschrijvingen	-485.569	-146.719	-632.288	-357.334
Boekwaarde per 31 december	729.265	230.546	959.810	1.177.664
Afschrijvingspercentages	14% - 33%	20% - 33%		

De investeringen bij de rubriek 'CRM en FA' hebben betrekking op de verdere ontwikkeling en implementatie van het centraal klantbeeld in het CRM systeem Nexios.

2. Materiële vaste activa	Verbouwing	Inventaris & apparatuur	2021	2020
Verkrijgingsprijs	184.483	849.377	1.033.860	1.282.330
Cumulatieve afschrijvingen	-144.233	-579.386	-723.619	-965.923
Boekwaarde per 1 januari	40.250	269.990	310.240	316.407
Investeringsen	156.781	312.951	469.732	126.190
Desinvesteringen	-		-	-374.660
Afschrijvingen	-29.560	-133.208	-162.768	-132.356
Afschrijvingen desinvesteringen	-		-	374.660
Mutaties boekjaar	127.221	179.743	306.964	-6.166
Verkrijgingsprijs	341.264	1.162.327	1.503.591	1.033.860
Cumulatieve afschrijvingen	-173.793	-712.594	-886.387	-723.619
Boekwaarde per 31 december	167.471	449.733	617.205	310.240
Afschrijvingspercentages	9% - 27%	10% - 33%		

De rubriek 'verbouwing' heeft betrekking op het pand aan het Stationsplein in Amersfoort. De investeringen hebben betrekking op het geschikt maken van het pand voor het hybride werken.

De investeringen bij de rubriek 'inventaris en apparatuur' hebben vooral betrekking op de aanschaf van videoconferencing apparatuur op kantoor en aanschaf meubilair voor de inrichting van de thuiswerkplek van het personeel.

Toelichting op de balans (in euro's)

3	Financiële vaste activa	31-12-2021	31-12-2020
	Bankgarantie Huis voor de Gezondheid	84.135	84.135
	Waarborsom Huis voor de Gezondheid	69.604	69.604
	Depot PostNL	1.675	1.675
		155.414	155.414

De gestorte waarborgsom heeft betrekking op het aandeel van Alzheimer Nederland in de borgstelling van de samenwerkende organisaties in het Huis voor de Gezondheid met betrekking tot de betaling van drie huurtermijnen. De gestorte bankgarantie heeft betrekking op het aandeel van Alzheimer Nederland in de bankgarantie die de stichting Huis voor de Gezondheid heeft gesteld ten behoeve van de verhuurder. Beide bedragen zijn in 2013 betaald.

4	Vorderingen en overlopende activa	31-12-2021	31-12-2020
	Debiteuren	16.570	30.910
	Vooruitbetaalde kosten	160.446	85.110
	Nog te ontvangen bedragen	7.476.552	7.271.450
		7.653.569	7.387.470

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd van korter dan één jaar. De reële waarde

Nog te ontvangen bedragen:

Nalatenschappen	7.008.195	6.132.247
Nog te ontvangen subsidies	-	504.664
Vordering VriendenLoterij	423.785	435.242
Overige	44.573	199.296
	7.476.552	7.271.450

Nog te ontvangen bedragen uit hoofde van nalatenschappen:

Lopende jaar	4.332.231	5.122.849
Eerdere jaren	2.675.964	1.009.399
	7.008.195	6.132.247

De vordering op de VriendenLoterij heeft betrekking op de vaste jaarbijdrage en de lotenopbrengst van het 4e kwartaal en de 14e trekking. Uitbetaling van deze vordering vindt plaats in 2022.

5	Liquide middelen	31-12-2021	31-12-2020
	Rekeningen-courant banken	16.450.331	11.617.845
	Spaartegoeden banken	2.572.571	2.574.871
		19.022.902	14.192.716
	<i>Rekeningen-courant banken:</i>		
	Centraal	16.044.067	11.311.097
	Afdelingen	406.264	306.747
		16.450.331	11.617.845

Toelichting op de balans (in euro's)

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting. Om risico's zoveel mogelijk te spreiden wordt er bij verschillende banken gebankierd.

6	Reserves en fondsen	31-12-2021	31-12-2020
	Continuïteitsreserve	3.750.000	3.500.000
	Reserve uit nalatenschappen	502.877	276.726
	Bestemmingsfondsen	1.962.683	1.110.452
	Overige reserve	5.194.032	5.130.174
		11.409.593	10.017.351

6.1	Continuïteitsreserve	2021	2020
	Stand op 1 januari	3.500.000	3.500.000
	Toevoeging	250.000	-
	Onttrekking	-	-
	Stand op 31 december	3.750.000	3.500.000

In overeenstemming met de Handreiking Verantwoord Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland, houdt Alzheimer Nederland een continuïteitsreserve aan. Deze reserve dient voldoende groot te zijn om de continuïteit te waarborgen. De gewenste omvang hangt hiermee onder andere af van de risico's. Naast de continuïteitsreserve als buffer heeft een organisatie andere financiële middelen nodig, bijvoorbeeld de mogelijkheid tot bezuinigen of reorganiseren, om de continuïteit op de langere termijn te garanderen.

Op basis van een in 2020 uitgevoerde scenario-analyse over de gevolgen van de corona-pandemie is de omvang van de continuïteitsreserve eind 2020 bepaald op € 3,5 miljoen. We achten deze buffer nog steeds voldoende om bij een zogenaamd 'zwart scenario' de benodigde reorganisatie te kunnen doorvoeren.

Op basis van de in het najaar 2021 uitgevoerde risicoanalyse heeft er wel een ophoging van de continuïteitsreserve plaats gevonden. Deze ophoging heeft vooral te maken met een gewijzigd risicoprofiel als gevolg van de geactualiseerde meerjarenstrategie. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar het bestuursverslag bij het jaarverslag.

6.2	Reserve uit nalatenschappen	2021	2020
	Stand op 1 januari	276.726	46.172
	Toevoeging	502.877	276.726
	Onttrekking	-276.726	-46.172
	Stand op 31 december	502.877	276.726

In overeenstemming met de richtlijnen voor de jaarverslaggeving wordt een reserve uit nalatenschappen gevormd. Alzheimer Nederland hanteert hierbij het uitgangspunt dat het bedrag aan herwaardering in de maanden januari en februari volgend op het boekjaar en betrekking hebbend op dossiers uit het boekjaar en eerder wordt toegevoegd aan het saldo van baten en lasten van het boekjaar en bij de reserves apart zichtbaar wordt gemaakt.

Toelichting op de balans (in euro's)

6.3 Bestemmingsfondsen

	31-12-2021	31-12-2020
Fonds Wetenschappelijk onderzoek	871.572	1.062.017
Fonds Ondersteuning mensen met dementie en mantelzorgers	1.077.048	-
Fonds Deltaplan Dementie	-	30.459
Fonds Jetstone	14.064	14.650
Fonds Stichting Kubiek	-	3.326
	1.962.683	1.110.452

Fonds Wetenschappelijk onderzoek

	2021	2020
Stand op 1 januari	1.062.017	-
Toevoeging	871.572	1.062.017
Onttrekking	-1.062.017	-
Stand op 31 december	871.572	1.062.017

In een aantal testamenten is de uitdrukkelijke wens van de overledene opgenomen dat hetgeen vrijkomt uit de nalatenschap alleen wordt gebruikt voor onderzoek. Vanaf 2020 worden deze gelden opgenomen in het bestemmingsfonds Wetenschappelijk onderzoek.

Fonds Ondersteuning mensen met dementie en hun mantelzorgers

	2021	2020
Stand op 1 januari	-	-
Toevoeging	1.077.048	-
Onttrekking	-	-
Stand op 31 december	1.077.048	-

In een in 2021 vrijgevalen testament is bepaald dat stichting Alzheimer Nederland enig erfgenaam is in de nalatenschap. In het testament is verder opgenomen dat het de wens is van de overledene dat hetgeen vrijkomt uit de nalatenschap alleen wordt gebruikt voor de realisering van dagbesteding en kortverblijf van Alzheimer patiënten, zodat de mantelverzorger de zorg enkele dagen kan uitbesteden.

Fonds Deltaplan Dementie

	2021	2020
Stand op 1 januari	30.459	33.431
Toevoeging	97.000	497.028
Onttrekking	-127.459	-500.000
Stand op 31 december	-	30.459

De coöperatie Deltaplan Dementie heeft van 2013 tot en met 2020 uitvoering gegeven aan het nationaal programma Deltaplan Dementie. Wij werken samen met de VriendenLoterij door loten te werven. De netto opbrengst was geoormerkt voor het Deltaplan en werd gedoteerd aan dit fonds. Eind 2020 is het programma afgerond. De coöperatie is in 2021 geliquideerd, waarbij het batig saldo van € 97.000 aan Alzheimer Nederland is gedoteerd. Het bestemmingsfonds is volledig aangewend in 2021.

Toelichting op de balans (in euro's)

<i>Fonds Jetstone</i>	2021	2020
Stand op 1 januari	14.650	17.605
Toevoeging	-	-
Onttrekking	-586	-2.955
Stand op 31 december	14.064	14.650

Het bedrijf Jetstone heeft aan de afdeling Zuidoost Brabant in 2019 een bedrag beschikbaar gesteld van € 17.605 voor de periode 2019 tot en met 2026. Het bedrag is bestemd voor drie Alzheimer Cafés in de Peelregio met als doel om in genoemde periode iets extra's te kunnen betekenen voor de bezoekers.

<i>Fonds Stichting Kubiek</i>	2021	2020
Stand op 1 januari	3.326	17.261
Toevoeging	-	-
Onttrekking	-3.326	-13.935
Stand op 31 december	-	3.326

Stichting Kubiek heeft eind 2015 een bijdrage van € 75.404 geschonken met als bestemming de training, voorlichting en het equiperen van professionals, vrijwilligers, mantelzorgers en burgers bij de regionale afdeling Delft Westland en Oostland van Alzheimer Nederland. Het resterende saldo is aangewend in 2021.

6.4 Overige reserve	2021	2020
Stand op 1 januari	5.130.174	2.350.079
Saldo van baten en lasten van het boekjaar	1.392.242	4.043.460
Mutatie continuïteitsreserve	-250.000	-
Mutatie reserve uit nalatenschappen	-226.151	-230.554
Mutatie bestemmingsfondsen	-852.232	-1.032.811
Stand op 31 december	5.194.032	5.130.174

Het gedeelte van de reserves, dat nog resteert en geen betrekking heeft op de vorming van de continuïteitsreserve, bestemmingsreserves of bestemmingsfondsen, wordt gepresenteerd als overige reserve. Alzheimer Nederland hanteert hierbij het uitgangspunt dat de overige reserve een tijdelijke reserve is. Het wordt gebruikt om een overschot in enig jaar aan te wenden voor de doelbesteding in de daarop volgende jaren.

7 Langlopende schulden	2021	2020
Subsidieverplichtingen uit hoofde van wetenschappelijk onderzoek:		
Stand per 1 januari	10.429.815	9.439.094
Toekenningen	7.164.045	4.884.340
Betalingen	-4.108.853	-3.840.471
Vrijval aangevane verplichtingen	-11.840	-53.147
Stand per 31 december	13.473.167	10.429.815

Toelichting op de balans (in euro's)

	31-12-2021	31-12-2020
Langlopend	7.662.256	5.715.429
Kortlopend	5.810.911	4.714.387
	13.473.167	10.429.815

De vrijval op aangegane verplichten heeft betrekking op projecten die gereed zijn en waarvan de eindrapportage opgeleverd is. De hierbij aangegane verplichtingen zijn niet volledig benodigd geweest voor de realisatie.

8 Kortlopende schulden	31-12-2021	31-12-2020
Subsidieverplichtingen u.h.v. wetenschappelijk onderzoek	5.810.911	4.714.387
Crediteuren	1.563.914	1.393.221
Vooruit ontvangen subsidies	363.361	-
Vooruit ontvangen opbrengsten	401.802	114.812
Overlopende passiva	417.906	625.874
Vakantiegeld en vakantiedagen	458.079	434.454
Belastingen	345.685	245.810
Pensioenen	11.651	3.256
	9.373.310	7.531.815

De kortlopende schulden kennen een looptijd van korter dan één jaar. De reële waarde benadert de boekwaarde.

Vooruit ontvangen subsidies	Subsidie toewijzing	Nog te ver- antwoorden	Nog te ontvangen	Ultimo 2021
Samen dementievriendelijk	15.015.877	4.231.423	3.994.001	237.422
(Inter-) nationale projectsubsidies	559.304	207.687	73.675	134.012
Overige projectsubsidies	58.830	23.775	31.849	-8.074
	15.634.011	4.462.886	4.099.525	363.361

De baten van subsidies worden verantwoord in de exploitatie op basis van de gemaakte kosten in enig jaar (matching principe). De ontvangsten volgen het bevoorschottingsregime van de subsidieverstrekker. Ultimo 2020 was er een vordering van nog te ontvangen subsidies. Dit bedrag is opgenomen onder de vlottende activa.

9 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Te ontvangen bedragen vanuit samenwerkingen

Er worden meerjarige toezeggingen gedaan aan Alzheimer Nederland uit hoofde van samenwerkingen. In 2022 en verder zal nog € 226.000 worden ontvangen.

Toelichting op de balans (in euro's)

Te ontvangen bedrag vanuit een nalatenschap

In een testament is bepaald dat Alzheimer Nederland tot legataris is aangesteld in een nalatenschap met een zogenaamde tweetrapsmaking. Hiervoor hoeft de erfgenaam echter geen zekerheid te stellen. Het legaat bedraagt € 100.000 en zal 3 maanden na overlijden van de erfgenaam uitgekeerd worden aan Alzheimer Nederland. Vanwege het ontbreken van de zekerheidsstelling is het legaat in 2018 gewaardeerd op € 1.

Huurverplichting pand Stationsplein, Amersfoort

Op 15 maart 2013 is de huurovereenkomst met een looptijd van 10 jaar voor het pand aan het Stationsplein te Amersfoort afgesloten. Eind 2019 is overeengekomen deze huurovereenkomst te verlengen tot en met 14 maart 2033. Dit betreft de huur van circa 1.050 m² kantoorruimte op de 4e verdieping, een aandeel in de algemene ruimtes op de niveaus -2, -1, begane grond en 1 en een aantal parkeerplaatsen. Deze objecten worden gehuurd van de Stichting Huisvesting van het Huis voor de Gezondheid. De hiermee samenhangende huurlasten bedragen:

1 jaar	€ 239.360
1 - 5 jaar	€ 1.196.801
> 5 jaar	€ 1.486.027

Voorziening financieel risico huurverplichting pand Stationsplein, Amersfoort

Alzheimer Nederland is gehuisvest in het Huis voor de Gezondheid (HvdG) samen met vier andere gezondheidsfondsen: Longfonds, MIND, Diabetesfonds en MLDS. Stichting HvdG heeft als huurder van het pand een huurovereenkomst afgesloten en separaat overeenkomsten opgesteld met de afzonderlijke fondsen. Met ingang van 15 maart 2020 is een nieuwe huurovereenkomst afgesloten met de verhuurder aan het HvdG, met een looptijd tot 15 maart 2033. Het bestuur van de Stichting HvdG wordt gevormd door de bestuurders van de vijf fondsen.

De fondsen zijn in dit kader bij bestuursbesluit een verplichting aangegaan naar elkaar met betrekking tot een mogelijk financieel risico dat kan optreden bij een of meer van de fondsen als gevolg van onvoorziene financiële omstandigheden, waardoor aanleiding kan zijn om een deel van de gehuurde ruimte af te moeten stoten. Dit besluit is genomen ter vervanging van een in de huurovereenkomst op te nemen breakoptie. De maximaal gezamenlijke verplichting bedraagt € 565.000, waarvan het aandeel voor Alzheimer Nederland maximaal € 130.063 bedraagt. De fondsen kunnen slechts éénmalig aanspraak maken op een uitkering uit deze gezamenlijke verplichting, zijnde per 1 maart 2028. De hoogte van de betreffende uitkering zal naar rato van het aantal af te stoten vierkante meters worden vastgesteld en kan nimmer meer bedragen dan 50% van het bedrag dat overeenkomt met het sinds het sluiten van de nieuwe huurovereenkomsten geldende aantal vierkante meters. Een en ander is vastgelegd in een onderhavige overeenkomst tussen de fondsen.

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
BATEN			
10 Baten van particulieren			
10.1 Collecte	2.398.783	1.500.000	1.740.173
10.2 Nalatenschappen	8.531.262	4.719.000	8.311.007
10.3 Donaties en giften	14.055.252	12.723.606	11.811.400
10.4 Overige baten particulieren	696.598	400.000	418.939
	25.681.895	19.342.606	22.281.518

10.1 Collecte

Landelijke collecte november	2.156.924		1.549.361
Landelijke collecte vorig jaar	4.570		2.461
Regionale collectes buiten collecteperiode	175.937		61.056
Online Collectebus	57.453		127.294
Overige giften	3.899		-
	2.398.783	1.500.000	1.740.173

Het aantal collectanten tijdens de huis-aan-huis-collecte in november 2021 bedroeg 15.711 (2020: 10.616). De gemiddelde opbrengst per bus was € 90,97 (contant geld, opbrengst 2020 was € 95,90). De gemiddelde opbrengst inclusief IDEAL-QR code (online donaties) bedroeg € 103,24. In 2020 kon nog geen onderscheid gemaakt worden tussen de opbrengst iDEAL-QR code op de bus en online collecteren via WhatsApp. Een vergelijk met de opbrengst inclusief iDEAL-QR code in 2020 kan daarom niet gemaakt worden.

10.2 Nalatenschappen

Opbrengsten lopend boekjaar	6.067.228		7.344.455
Herwaardering eerdere jaren	2.464.033		966.552
	8.531.262	4.719.000	8.311.007

Alzheimer Nederland heeft in 2021 164 nieuwe nalatenschappen ontvangen (2020: 153).

10.3 Donaties en giften

Particuliere fondsenwerving	12.675.767	11.663.606	10.786.421
Major giving	1.227.693	1.000.000	900.502
Donaties en giften via regionale afdelingen	151.792	60.000	124.478
	14.055.252	12.723.606	11.811.400

Het donateursprogramma is opgebouwd uit de volgende onderdelen: automatische incasso's van vaste donateurs, overige donaties en giften uit onder andere mailingacties, het major donor programma en programma's bij de regionale afdelingen.

De opbrengst uit automatische incasso's bedraagt in 2021 € 9.930.175 (2020: € 8.687.132). Het aantal gevers in 2021 bedroeg 262.792 (2020: 229.242). Hiervan waren er 146.808 donateurs met een automatische incasso (2020: 126.278). Het gemiddelde donatiebedrag was in 2021 € 58,84 (2020: € 55,00).

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
10.4 Overige baten particulieren			
Giftboxen voor particulieren	177.971		134.271
Actiewebsite voor particulier initiatief	518.627		284.667
	696.598	400.000	418.939
11 Baten van bedrijven			
Bedrijfsdonaties	454.419	450.000	408.517
	454.419	450.000	408.517
12 Baten van loterijorganisaties			
Postcode Loterij - vaste jaarbijdrage	200.000	200.000	200.000
VriendenLoterij - eenmalige bijdrage	60.896	417.500	100.000
VriendenLoterij - lotenopbrengst	714.190	712.000	844.616
Grote Club Actie - Support Actie	14.929	14.000	15.985
	990.015	1.343.500	1.160.601
Postcode Loterij - vaste jaarbijdrage			
De jaarlijkse vaste jaarbijdrage maakt onderdeel uit van de overeenkomst met de Postcode Loterij. Deze samenwerking is door de Postcode Loterij verlengd vanaf 1 januari 2021 met 5 jaar.			
VriendenLoterij - eenmalige bijdrage			
In 2021 heeft de VriendenLoterij een eenmalige toewijzing gedaan van € 418.000 voor de realisatie van het project 'Kookclub' in de periode van 2021 tot en met 2023. De baten worden ieder jaar verantwoord op basis van de gemaakte kosten in het betreffende jaar.			
VriendenLoterij - lotenopbrengst			
Wij werken samen met de VriendenLoterij door loten te werven. De helft van ieder lot gaat naar organisaties die zich richten op gezondheid en welzijn in Nederland, zoals Alzheimer Nederland.			
Grote Club Actie - Support Actie			
De SupportActie is een nationale loterij waarmee Nederlandse verenigingen, organisaties, goede doelen, stichtingen en instellingen fondsen kunnen werven. Van de opbrengst van de lotenverkoop gaat 80% rechtstreeks naar de organisatie die door de Supporter gesteund wordt. Elk kwartaal vindt er een trekking van de loterij plaats.			
13 Baten van subsidies van overheden			
13.1 Subsidies van overheden via landelijke organisatie	1.137.275	1.232.275	1.933.622
13.2 Subsidies van overheden via regionale afdelingen	307.576	300.000	370.668
	1.444.851	1.532.275	2.304.290

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
13.1 Subsidies van overheden via landelijke organisatie			
VWS subsidie - Samen dementievriendelijk	955.254	1.023.200	1.825.591
(Inter-) nationale projectsubsidies	115.750	164.075	52.568
Instellingssubsidie	38.783	45.000	23.511
Overige projectsubsidies	27.488	-	31.952
	1.137.275	1.232.275	1.933.622

Het ministerie van VWS heeft voor de periode van 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2021 een projectsubsidie van maximaal € 10.022.876 verleend ten behoeve van het programma 'Samen dementievriendelijk'. In 2021 heeft een nieuwe subsidietoewijzing plaats gevonden voor het programma 'Samen dementievriendelijk 2.0 2021-2025'. Deze toewijzing bedraagt maximaal € 4.993.000 met een eigen bijdrage van Alzheimer Nederland van € 2.496.500. Bij de vaststelling van de subsidie door VWS zal te zijner tijd rekening worden gehouden dat deze begrote eigen bijdrage van Alzheimer Nederland tenminste gerealiseerd wordt.

Met dit programma wordt bevorderd dat de Nederlandse bevolking meer kennis opdoet over dementie en leert die kennis om te zetten in hulp aan mensen met dementie en hun mantelzorgers.

De subsidies bij Alzheimer Nederland hebben een incidenteel karakter.

13.2 Subsidies van overheden via regionale afdelingen

De 48 regionale afdelingen van Alzheimer Nederland verkrijgen via gemeentelijke instanties subsidiegelden. Deze gelden zijn vooral bestemd voor de medefinanciering van de exploitatie van bijna 260 Alzheimer Cafés.

14 Baten van organisaties zonder winststreven			
Coöperaties, stichtingen en verenigingen	134.000		133.000
Vermogensfondsen	565.287		506.030
Overig	115		165
	699.402	450.000	639.195

15 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten			
Verkoop goederen webshop	1.896	2.500	2.607
	1.896	2.500	2.607

In afwijking op de RJ 650 zijn de baten als netto-omzet opgenomen in plaats van de brutowinst. De kostprijs van de verkopen is in eerdere jaren verantwoord. Hierdoor is de brutowinst niet meer te herleiden.

16 Overige baten			
Overige baten	23.237	2.500	24.172
	23.237	2.500	24.172

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

LASTEN

17 Toerekening kosten eigen organisatie (bijlage 3 RJ 650)

		ref. 17.1	ref. 17.2	ref. 17.3	ref. 17.4	ref. 17.5			
		Wetenschap- pelijk onder- zoek	Belangen- behartiging en hulp	Communicatie en publieks- voorlichting	Wervings- kosten	Beheer en administratie	Totaal 2021	Begroting 2021	Totaal 2020
Bestedingen aan doelstellingen	ref. 18	7.336.566	2.936.764	2.051.511	-	-	12.324.842	10.647.860	9.561.823
Kosten eigen werkorganisatie									
Directe wervingskosten	ref. 19	-	-	3.758.285	2.505.524	-	6.263.809	5.431.000	4.830.038
Personeelskosten	ref. 20	714.449	2.342.044	1.839.709	1.122.278	516.075	6.534.555	6.404.603	6.102.623
Huisvestingskosten	ref. 21	50.876	166.777	131.006	79.918	36.750	465.326	432.128	422.251
Kantoorkosten	ref. 22	35.330	115.814	90.974	55.497	25.520	323.134	308.000	348.444
Bestuurskosten	ref. 23	-	-	-	-	20.237	20.237	15.000	13.108
Overige algemene kosten	ref. 24	153.828	504.265	396.108	241.637	111.116	1.406.954	1.365.000	1.123.476
Afschrijvingen	ref. 25	-	-	-	-	375.980	375.980	413.000	270.953
Subtotaal		954.482	3.128.901	6.216.082	4.004.853	1.085.677	15.389.995	14.368.731	13.110.893
Totaal		8.291.048	6.065.665	8.267.593	4.004.853	1.085.677	27.714.837	25.016.591	22.672.716

Het model van kostentoerekening maakt duidelijk hoe Alzheimer Nederland de gemaakte kosten verdeeld heeft over de doelstellingen, de werving van baten én beheer en administratie. De totalen van de verschillende kolommen komen overeen met de bedragen in de staat van baten en lasten over 2021.

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

17 Toelichting op de toerekening kosten eigen organisatie

In het model van de kostentoerekening worden de kosten die Alzheimer Nederland maakt, verdeeld over de doelstellingen, de werving baten en beheer en administratie. De totalen van de verschillende kolommen komen overeen met de bedragen die zijn opgenomen in de staat van baten en lasten over 2021 en de toelichting daarop. Uit de kostentoerekening wordt duidelijk hoe de door Alzheimer Nederland gemaakte kosten zijn verdeeld.

De doelstellingen van Alzheimer Nederland zijn als volgt onderverdeeld:

- Wetenschappelijk onderzoek;
- Belangenbehartiging en hulp;
- Communicatie en publieksvoorlichting.

Wijze van toerekening:

- Direct toerekenbare kosten, kosten waarvoor een factuur is ontvangen of een contractuele verplichting is aangegaan, worden direct toegerekend aan de betreffende doelstelling.
- Directe kosten voor werving baten worden voor 60% toegerekend aan de doelstelling communicatie en publieksvoorlichting en 40% aan de werving baten.
- De personeelskosten van de doelstellingen worden direct toegerekend aan de betreffende doelstelling. De personeelskosten van de overige onderdelen van de organisatie worden op basis van schattingen van de directie toegerekend aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie. Jaarlijks worden deze schattingen geëvalueerd door de directie.
- Huisvestingskosten, kantoorkosten, ICT & informatiemanagement en overige algemene kosten volgen het aandeel van de personeelskosten aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie.
- Bestuurskosten, rente- en bankkosten en afschrijvingskosten worden direct toegerekend aan de verschillende bestemmingen.

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
18 Doelbestedingen			
18.1 Wetenschappelijk onderzoek	7.336.566	4.944.500	4.903.489
18.2 Belangenbehartiging en hulp	2.936.764	3.956.360	3.051.078
18.3 Communicatie en publieksvoorlichting	2.051.511	1.747.000	1.607.256
	12.324.842	10.647.860	9.561.823
18.1 Specificatie doelbestedingen wetenschappelijk onderzoek			
Innovatieve subsidieronde	2.849.732	2.000.000	2.200.000
Instellingssubsidies	845.000	650.000	753.624
Talentenprogramma	2.254.490	690.000	231.964
Co-financiering	132.640	-	500.000
Overige subsidies	1.100.925	1.319.500	1.173.569
Programmakosten	153.780	285.000	44.332
	7.336.566	4.944.500	4.903.489

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

De kosten voor wetenschappelijk onderzoek betreffen grotendeels de kosten op toekenningen voor langlopende subsidieverplichtingen, die zijn opgenomen onder de langlopende schulden. De besteding aan subsidies is inclusief € 11.840 van vrijgevallen (niet tot uitkering gekomen) subsidieverplichtingen. In 2020 was dit € 53.147.

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
18.2 Specificatie doelbestedingen belangenbehartiging en hulp			
Samen dementievriendelijk	963.750	1.371.200	1.168.195
Regionale afdelingen	768.784	1.069.500	646.513
Online platform Dementie.nl	704.392	861.585	851.677
Belangenbehartiging en zorgvernieuwing	310.827	345.000	282.071
Twinning subsidies en internationaal overig	140.321	209.075	81.696
Dialogoog en landelijke hulp	48.690	100.000	20.925
	2.936.764	3.956.360	3.051.078

De kosten voor deze doelstelling hebben betrekking op het bieden van hulp, zowel op landelijk als regionaal niveau. Ook belangenbehartiging en zorgvernieuwing vallen hieronder. Het betreffen materiële kosten op basis van facturen of contractverplichtingen.

18.3 Specificatie doelbestedingen communicatie en publieksvoorlichting			
Merk - campagnes en advertenties	1.403.050	1.100.000	1.164.650
Merk - onderzoek	31.933	50.000	55.349
Merk - strategie	29.050	50.000	26.263
Merk - bewaking	10.259	10.000	7.930
Communicatiemiddelen	198.521	190.000	185.856
Online Kanalen	121.965	131.000	116.838
Projecten	157.770	90.000	7.200
Vrijwilligerscommunicatie	60.993	80.000	-
Pers en media	28.252	30.000	37.458
Content creatie website	3.001	10.000	-
Overige kosten	6.719	6.000	5.713
	2.051.511	1.747.000	1.607.256

De kosten van deze doelstelling hebben betrekking op het vergroten van de kennis over dementie bij het algemeen publiek en het bevorderen van meer begrip in de samenleving voor mensen met dementie en hun naasten.

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
19 Directe Wervingskosten			
Particuliere fondsenwerving	4.595.471	4.141.000	3.749.579
Werving en upgrading online	409.888	410.000	302.831
Collecte	395.913	365.000	348.767
Nalatenschappen	216.878	225.000	232.244
Zakelijke markt	108.638	50.000	16.475
Acties derden - loterijorganisaties	50.080	50.000	53.480
Acties derden - particulier initiatief	144.533	40.000	27.872
Major donor programma	27.719	25.000	11.707
Overige wervingskosten	314.688	125.000	87.083
	6.263.809	5.431.000	4.830.038
Percentage wervingskosten	14%	16%	12%

In het percentage wervingskosten worden de wervingskosten gedeeld door de som van de geworven baten. De wervingskosten zijn hierbij inclusief de toerekening van de kosten uit de werkorganisatie van Alzheimer Nederland.

20 Personeelskosten			
20.1 Salarissen, inclusief sociale lasten	5.608.907	5.582.103	5.551.510
20.2 Overige personeelskosten	967.228	872.500	659.330
20.3 Doorbelasting personeelskosten	-41.581	-50.000	-108.218
	6.534.555	6.404.603	6.102.623

Personeel eigen organisatie

Op basis van een fulltime dienstverband waren gedurende het verslagjaar gemiddeld 76,4 werknemers in dienst van de stichting (2020: 78,1).

20.1 Salarissen incl. sociale lasten			
Bruto beloningen	4.481.379		4.510.938
Sociale lasten	685.237		723.838
Pensioenlasten	445.392		412.917
Uitkering WIA/Verzuim verzekering	-		-66.162
Ontvangen ziekengeld en WAO-uitkeringen	-3.102		-30.020
	5.608.907	5.582.103	5.551.510

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
20.2 Overige personeelskosten			
Inhuur derden	583.984	400.000	304.090
Reis- en verblijfskosten	54.380	180.000	75.749
Ziekengeldverzekering en vitaliteitsbeleid	94.314	105.000	91.620
Studie- en opleidingskosten	79.541	73.000	67.389
HR Juridisch advies	5.095	25.000	43.541
Personeelsadvertenties	79.914	15.000	12.782
Onkostenvergoeding	27.240	10.000	9.588
Overige personeelskosten	42.759	64.500	54.571
	967.228	872.500	659.330

20.3 Doorbelasting personeelskosten

Een aantal fte's uit het formatieplan wordt (mede) gefinancierd door derden:

- European Grant Manager medegefinancierd door onze Duitse en Franse counterparts.
- Medewerker bij stichting Kenniscentrum Dementie op Jonge Leeftijd.

20.4 Bezoldiging directie en Raad van Toezicht

Het jaarinkomen van de bestuurder (in loondienst) blijft binnen het maximum van € 140.780 (1 FTE/12 mnd.) volgens de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties. Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingsen, de pensioenlasten en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 209.000.

Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging wordt verwezen naar het bestuursverslag bij het jaarverslag.

De Raad van Toezicht van Alzheimer Nederland doet zijn werk op vrijwillige basis en hiervoor zijn geen vergoedingen verstrekt anders dan een vergoeding voor gemaakte onkosten. Aan de toezichthouders zijn evenmin leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

Bezoldiging directie

<u>Naam:</u>	G.J. Wilmink
<u>Functie:</u>	Directeur- Bestuurder
<u>Dienstverband:</u>	
Aard	Onbepaalde tijd
Uren	38
Parttime percentage	100%
Periode	01-01 t/m 31-12
<u>Bezoldiging:</u>	
Jaarinkomen	
Bruto loon/salaris	125.580
Vakantiegeld	10.046
	135.627
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	13.170
Totaal 2021	148.797
Totaal 2020	144.825

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
21 Huisvestingskosten			
Huur	219.724	240.000	226.808
Servicekosten	57.535	60.000	55.664
Overige huisvestingskosten	200.673	144.628	225.943
Doorbelasting huisvestingskosten	-12.605	-12.500	-86.164
	465.326	432.128	422.251

Sinds februari 2013 is Alzheimer Nederland gevestigd in het Huis voor de Gezondheid aan het Stationsplein te Amersfoort. Hier huren wij de vierde etage en betalen een vergoeding voor het gebruik van de algemene ruimten op de niveaus -2, -1, begane grond en 1. Tevens huren wij 11 parkeerplaatsen in de nabijgelegen parkeergarage.

De doorbelasting van huisvestingskosten in 2021 heeft betrekking op het onderverhuren van m2 aan het Nederlands Gebarencentrum. Deze huurovereenkomst is beëindigd per 1 maart 2021.

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
22 Kantoorkosten			
Porti	198.771	160.000	222.712
Assuranties	50.322	63.000	57.697
Contributies en abonnementen	43.588	50.000	41.765
Kantoorbenodigdheden	8.584	20.000	12.206
Drukwerk	2.835	12.000	4.526
Overige kantoorkosten	19.034	3.000	9.536
	323.134	308.000	348.444
23 Bestuurskosten	20.237	15.000	13.108
24 Overige algemene kosten			
ICT - Software, hosting, beheer en onderhoud	1.163.363	1.055.000	883.999
Administratieve dienstverlening	117.295	100.000	105.555
Accountantskosten	48.521	50.000	47.600
Organisatie- en advieskosten	15.996	70.000	37.755
Data Intelligence	12.877	25.000	-
Webshop informatiemateriaal	40.258	40.000	40.860
Overige	8.644	25.000	7.708
	1.406.954	1.365.000	1.123.476
25 Afschrijvingskosten			
ICT - Immateriële vaste activa	239.183	268.000	161.984
ICT - Apparatuur	58.557	50.000	50.795
Verbouwingen	29.560	45.000	23.179
Inventaris	48.679	50.000	34.995
	375.980	413.000	270.953
26 Saldo financiële baten en lasten			
Dividend en rente	44	-	14.832
Gerealiseerd beleggingsresultaat	-	-	-14.178
Opgelopen nog te ontvangen couponrente obligaties	-	-	-7.641
	44	-	-6.988
Kosten beleggingen	-	-	-3.208
Netto beleggingsresultaat	44	-	-10.196
Bankkosten	-188.682	-95.000	-94.529
Saldo financiële baten en lasten	-188.638	-95.000	-104.725

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

RATIO'S

De RJ 650 en de erkenningsregeling van het CBF schrijven het hanteren van een aantal ratio's voor die hieronder worden toegelicht. Deze ratio's zijn voor Alzheimer Nederland een belangrijk financieel sturingsinstrument.

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
Percentage wervingskosten	14%	16%	12%
Besteed aan doelstelling	82%	81%	81%
Besteed aan wervingskosten	14%	15%	15%
Besteed aan kosten beheer en administratie	4%	4%	4%

Percentage wervingskosten ten opzichte van de geworven baten

Deze norm betreft de verhouding tussen de kosten werving baten en de som van geworven baten. Het streefpercentage van Alzheimer Nederland is 15-20%. Het percentage in 2021 en 2020 ligt onder dit streefpercentage. Het wordt voor een belangrijk deel verklaard door de groei van de baten van particulieren in beide jaren.

Bestedingen

Alzheimer Nederland gaat uit van een streefpercentage van minimaal 80% doelbesteding en maximaal 5% kosten beheer en administratie. Het gehanteerde referentiekader bij de bestedingen kent dus de volgende onderlinge verhouding:

- Doelstellingen	80%
- Wervingskosten	15%
- Kosten beheer en administratie	5%

De erkenningsregeling van het CBF geeft aan dat de verhouding in elk geval als redelijk wordt beschouwd als het percentage doelbesteding over de afgelopen drie jaar minimaal 70% bedraagt. Bij Alzheimer Nederland is dit gemiddelde 82%.

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

Vaststelling en goedkeuring

De vaststelling door het bestuur en de goedkeuring door de Raad van Toezicht van Alzheimer Nederland van de jaarrekening 2021 heeft plaats gevonden in een gezamenlijke vergadering op 13 april 2022.

mevr. G.J. Wilmink - directeur-bestuurder

mevr. mr. drs. J.W.E. Spies - voorzitter Raad van Toezicht

dhr. drs. V.P. van den Boogert - lid Raad van Toezicht

mevr. drs. J.R. Coster - lid Raad van Toezicht

mevr. drs. S. Kalloe - lid Raad van Toezicht

dhr. prof. dr. V.E. Lemmens - lid Raad van Toezicht

dhr. ir. F.A.M. Spijkers - lid Raad van Toezicht

alzheimer
nederland

Deel III

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van Stichting Alzheimer Nederland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Alzheimer Nederland te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de reserves en fondsen van Stichting Alzheimer Nederland per 31 december 2021 en van het saldo van baten en lasten over 2021 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Alzheimer Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Rotterdam, 13 april 2022

Mazars N.V.

Origineel getekend door: drs. D.D. Plouvier RA

alzheimer
nederland

Colofon

Projectleiding en eindredactie	Alzheimer Nederland
Vormgeving	Studio Michelangela, Utrecht
Tekst	Alzheimer Nederland
Fotografie	Jan Peter Fiering, Ilvy Njiokiktjien, Janita Sassen, Ruud van der Graaf, William Rutten